

Vlaams
Parlement

vergadering **C172**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

van 17 maart 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het afvoeren van het hiv-plan - 1354 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een overdiagnose van depressie bij bejaarden - 1433 (2014-2015)	5
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het justitiehuis in Brussel - 1434 (2014-2015)	9
VRAAG OM UITLEG van Tine van der Vloet aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de herevaluaties door de heroverwegingscommissie van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) - 1461 (2014-2015)	14
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over aangekondigde wijzigingen in de voorschoolse kinderopvang - 1436 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de tarieven in de kinderopvang - 1454 (2014-2015)	16
VRAAG OM UITLEG van Caroline Croo aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het gebruik van Vaccinnet in de apotheek - 1465 (2014-2015)	27
VRAAG OM UITLEG van Cindy Franssen aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over preventie van huidkanker - 1472 (2014-2015)	30
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de vzw Centrum OBRA en preventieve ondersteuning van jonge geïnterneerden - 1526 (2014-2015)	32
VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de kwaliteit en capaciteit van de kinderopvang - 1511 (2014-2015)	35
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de bijzondere collectieve arbeidsovereenkomst binnen paritair comité 331 - 1530 (2014-2015)	43

**VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het afvoeren van het hiv-plan
– 1354 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Een kleine maand geleden vernamen we via de media dat federaal minister De Block de verdere uitvoering van het hiv-actieplan 2013-2019 niet als dusdanig zou uitvoeren. Het was een nogal bitse woordenwisseling tussen haar en haar voorgangster in de commissie Volksgezondheid in de federale Kamer die ons die wijsheid bijbracht. Ondertussen hebben we vernomen dat minister De Block wel verdere uitvoering wil geven aan de inhoudelijke elementen van het plan, maar dat het plan als dusdanig niet wordt voortgezet.

Nochtans was het plan tot stand gekomen op uitdrukkelijk verzoek van zowel het Vlaams Parlement als van de Kamer, waar er een gelijkaardige resolutie werd ingediend die er net voor pleitte om over beleidsniveaus heen zo sterk mogelijk te coördineren, met elkaar af te stemmen en uiteraard elkaar daarover te informeren.

Het was niet alleen een tegemoetkoming aan een uitdrukkelijke wens van beide assemblees, ook vanuit de actoren uit het veld, de academische wereld werd er heel nadrukkelijk gevraagd om de expertise te bundelen en om de signaalfunctie die daarmee gepaard gaat, heel sterk naar voren te schuiven.

Ook u, minister, sprak zich herhaaldelijk positief uit over het hiv-plan 2013-2019 en leverde uiteraard vanuit uw competenties een belangrijke bijdrage aan het tot stand komen van dit plan. Ik verwijs daarbij ook even naar de toespraak die u hebt gehouden bij het lanceren en het voorstellen van het plan.

Minister, tegen deze achtergrond kom ik tot twee vrij algemene vragen. Was u op de hoogte van het voornemen van minister De Block om het plan als dusdanig niet te continueren? Zo ja, werd u daarover geraadpleegd?

De tweede vraag is inhoudelijk de belangrijkste vraag. Heeft deze beslissing consequenties voor het beleid dat u voert in het kader van uw beleidsinitiatieven ten aanzien van hiv/aids en het welzijnsbeleid voor personen met hiv/aids?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Ik ben ten zeerste verwonderd over de misleidende vraag. Er is bij ons weten helemaal geen sprake van een algemeen afvoeren van het hiv-plan dat mede ondertekend is door alle deelgebieden van dit land. Bijgevolg kan het niet zomaar eenzijdig worden opgelegd door één federale minister.

Ik wil er ook op wijzen dat uitgerekend minister De Block, die het plan in 2013 als staatssecretaris voor Asiel en Migratie mee heeft goedgekeurd, destijds al klaar was met haar acties naar asielzoekers met hiv nog vóór het plan zelf gefinaliseerd was. Daarvoor kreeg ze zelfs lof en vragen vanuit het buitenland.

In de Kamer werd minister De Block ondervraagd over het afvoeren van het hiv-plan door haar voorgangster, Laurette Onkelinx, die minister was toen het plan

werd goedgekeurd. In dat antwoord spreekt minister De Block geenszins over het afvoeren van het plan, wel wijst ze erop dat het geïntegreerd wordt in het actieplan naar chronisch zieken toe.

De reden daarvoor is duidelijk: mevrouw Onkelinx verwijt minister De Block dat het plan niet wordt uitgevoerd, maar vergeet daarbij te zeggen dat het plan dat ze zelf afsloot weliswaar een financieringsplan bevatte, maar geen financiële middelen. Evenmin heeft er overleg met de administratie Volksgezondheid plaatsgevonden om alles te toetsen aan de praktische haalbaarheid ervan.

Het komt erop neer dat minister De Block een plan moet implementeren waarvoor geen middelen waren uitgetrokken. Die moeten ze vinden in een penibele budgettaire context. Het is evident dat het aanstellen van een hiv-coördinator niet langer haalbaar is.

Nu, het ontbreken van die meest symbolische factor betekent echter niet dat er geen coördinatie is voor het plan. De FOD Volksgezondheid en het RIZIV hebben samen een interadministratieve cel in het leven geroepen die alle plannen, dus voor chronisch zieken, zeldzame zieken, hiv en kanker opvolgt. Die cel telt zes fte's. Zelfs al stelt minister De Block een coördinator aan om bepaalde vragen te onderzoeken, dan nog maakt het thema sowieso het voorwerp uit van een intercommunautaire interkabinettenwerkgroep (IKW) en een interministeriële conferentie (IMC).

Minister Homans heeft overigens zeer recent op een vraag van mevrouw Brusseel over het hiv-plan duidelijk gesteld dat er naast het plan een protocol werd opgesteld. Elke minister bevoegd voor volksgezondheid neemt binnen de eigen overheid de coördinatie op voor de uitvoering van het plan.

Dat brengt ons meteen bij u, minister. Hebt u inmiddels contact gehad met minister De Block over de uitvoering van het federale luik van het hiv-plan? Zal er in Vlaanderen ten volle uitvoering worden gegeven aan het Vlaamse luik van het plan?

Zult u conform het protocol bij het akkoord de coördinatie van de uitvoering van het plan op u nemen? Hoe pakt u dat concreet aan?

Tot slot: wat is de stand van zaken van de uitvoering van het Vlaamse luik van het plan?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Dames en heren, het hiv-plan is naar mijn weten niet afgevoerd. Ik ben op de hoogte van de discussie die er in het federaal parlement was over dit onderwerp na een interpellatie door mevrouw Onkelinx aan minister De Block. Minister De Block wil dit plan kaderen in een algemene aanpak van de verdere ontwikkeling van zorg voor mensen met een chronische ziekte, waaronder hiv. De verdere aanpak zal worden besproken op een volgende interministeriële conferentie. De voorbereidende werkzaamheden hieromtrent werden recent opgestart en wij worden daar actief bij betrokken.

Op dit ogenblik gaat de uitvoering van het lopende Vlaamse beleid in de strijd tegen hiv onverminderd voort. Er is de werking van partnerorganisatie Sensoa in het algemeen en haar specifieke werking naar mannen die seks hebben met mannen en naar mensen met hiv in het bijzonder. Er is ook de terreinwerking van het Instituut voor Tropische Geneeskunde naar seksuele gezondheid bij Sub-Saharaanse Afrikaanse migranten. Tevens blijft de werking naar sekswerkers doorlopen via PASOP en Ghapro. Voortzetting van de subsidies voor deze werkingen geeft al een substantiële uitvoering aan verschillende van de 58 acties uit het hiv-plan. Daar waar budgettair mogelijk, en binnen de Vlaamse

bevoegdheden, worden de andere acties uit het plan geprioriteerd en vervolgens uitgevoerd.

Daarnaast ben ik inderdaad van mening dat we voor de verdere uitwerking van het beleid ook met de federale overheid in overleg moeten treden en dat de verschillende acties afstemming vragen en maximaal complementair moeten zijn. Ik zal dit dan ook bewaken in het lopende overleg.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Mevrouw Saeys, ik denk niet dat mijn vraag misleidend was. Als u goed had geluisterd naar mijn inleiding, dan had u mij horen zeggen dat er een maand geleden wat onrust was maar dat ondertussen duidelijk was geworden dat de verschillende inhoudelijke elementen van het plan door minister De Block zouden worden voortgezet. Het gehele plan kreeg daardoor wel een andere invulling, hetgeen de minister net heeft bevestigd. Het wordt geschoven onder de begeleiding en opvolging van chronische ziekten. Dat is wel degelijk een andere aanpak. Ik heb me daar zelfs kwalitatief niet over uitgesproken. Ik vind de beschuldiging van een misleidende vraag een beetje kleintjes, maar ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is.

Zowel de minister als ikzelf hebben allebei een pragmatische aanpak, en de klemtoon moet worden gelegd op het realiseren van doelstellingen. Of een kat zwart, wit of gespikkeld is, interesseert me weinig zolang ze maar muizen vangt. Ik blijf een zekere bekommernis behouden. Het sterke signaal dat werd gegeven door het plan met mensen uit de doelgroep op te stellen, uit te voeren en op te volgen, gaf maatschappelijk het signaal dat we dit cruciaal en van wezenlijk belang vinden. Als dat wordt gecontinueerd, is er geen enkel probleem. Dat het wordt ingeschoven in een meer algemene aanpak van chronische ziekten, laat het toe om daar nog eens de aandacht op te vestigen.

Minister, u verwijst terecht naar de interministeriële conferentie: het niveau waar de verdere samenwerking moet worden geconcretiseerd. Ik betreur het dat er tussen de vorige en de volgende IMC een ruime tijd is gegaan. Dat heeft te maken met verkiezingen, de vorming van regeringen en het uitschrijven en implementeren van beleidsnota's. De volgende IMC wordt voorbereid. Is er al een concrete datum voor vastgelegd?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Mijnheer De Bruyn, u draait met de wind. U hebt zichzelf daarnet gecorrigeerd. Ik vraag me af wat de zin van uw vraag is. Ik treed u wel bij dat ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is.

Minister Jo Vandeuren: Op de volgende IMC zal over chronische zorg worden gesproken en daar zal dit thema ook aan bod komen. Die heeft plaats eind maart.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een overdiagnose van depressie bij bejaarden – 1433 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Minister, uit een onderzoek van de faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen aan de KU Leuven blijkt dat artsen de eerste symptomen van eenzaamheid die optreden als een bejaarde zijn partner verliest, te vaak aan een depressie linken. Dit onderwerp kwam hier reeds eerder ter sprake, onder meer in een eerdere vraag om uitleg van mezelf

op 7 september 2013 over het gebruik van antidepressiva en antipsychotica in woonzorgcentra.

Het recente onderzoek analyseerde de gegevens van een Amerikaans onderzoek van 515 getrouwde mannen en vrouwen van 65 of ouder. Men vergeleek de tekenen van depressie bij de 241 personen die in die periode hun partner verloren, met de symptomen bij de anderen van wie de partner nog in leven was. Wie zijn partner had verloren, was duidelijk veel eenzamer, genoot minder van het leven, was minder gelukkig en had minder smaak bij zijn eten. Er zijn echter evenveel symptomen van depressie waarbij geen enkel verschil tussen de twee groepen kon worden vastgesteld.

Het is dus niet omdat een bejaarde aan enkele symptomen van een depressie lijdt, dat hij een pathologische depressie heeft en als dusdanig moet worden gediagnosticeerd en behandeld. Het belangrijkste is om de eenzaamheid aan te pakken. Zo vermijd je de ontwikkeling van een volwaardige depressie, aldus de onderzoekers. Een eenzame, rouwende bejaarde is niet altijd gebaat met antidepressiva, maar komt beter wat meer tussen de mensen. Dat sociaal gedrag moeten artsen en eerstelijnsverleners stimuleren.

Ik wil u daarover enkele vragen voorleggen. Bent u op de hoogte van het hogervermelde onderzoek? Hoe reageert u op de resultaten ervan? Welke maatregelen zult u nemen om eenzaamheid bij bejaarden structureel tegen te gaan? Hoe kunt u extra aandacht opbrengen voor rouwprocessen bij bejaarden? Welke preventiemaatregelen zult u nemen om artsen, hulpverleners en preventiewerkers beter te leren omgaan met signalen van depressie en rouw? Welke maatregelen acht u aangewezen met betrekking tot het gebruik van antidepressiva, wetende dat het gebruik ervan monumentaal hoog is?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, het idee leeft dat met een pilletje alle problemen – ook droefenis en het rouwen – die gepaard gaan met het overlijden van een partner, kunnen worden opgelost. Ik denk dat de enige mogelijke preventie erin bestaat dat het rouwproces en het verdriet worden erkend en het besef dat iedereen op zijn manier dat verdriet moet verwerken. Er moet daartoe de nodige ruimte worden gecreëerd in de residentiële sector, de gezins- en bejaardenhulp en natuurlijk ook in de natuurlijke leefomgeving van de ouderen.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, ik heb via de media kennisgenomen van het onderzoek van Eiko Fried. De studie is de eerste die de netwerk-aanpak empirisch evalueert om de relatie tussen het verlies van een partner en depressieve symptomen te analyseren. Het onderzoek gebeurde in samenwerking met de universiteit van Amsterdam en werd gepubliceerd in het Journal of Abnormal Psychology. Wetenschappers onderzochten symptomen van depressie bij bejaarden die recent hun partner verloren. 515 getrouwde mannen en vrouwen van 65 jaar of ouder werden gedurende 3,5 jaar gevolgd. 241 personen verloren hun partner in de loop van het onderzoek.

De kern van het probleem is evenwel universeel: de symptomen van rouw, depressie maar ook van een beginnende dementie liggen heel dicht bij elkaar. Het is dan ook niet verwonderlijk dat rouw bij ouderen door artsen als een depressie kan worden aangezien. Voorts gebeurt het dat kenmerken van rouw, verdriet en depressie helemaal niet worden herkend, erkend en als een normaal verschijnsel worden aangezien dat nu eenmaal bij ouder worden hoort. Hiervoor bestaan al tal van behandelrichtlijnen. Ik wil u eraan herinneren dat toezicht op

of onderzoek over het volgen van behandelrichtlijnen niet tot de bevoegdheden van de Vlaamse overheid behoort.

Op de bijeenkomst van de Vlaamse Regering van 6 maart 2015 is het Vlaams ouderenbeleidsplan besproken. Eén van de thema's die in overleg met de Vlaamse ouderenraad is geselecteerd en die aldus een plaats zal krijgen in het nieuwe plan, handelt over de vermaatschappelijking van de zorg, met een bijzondere aandacht voor isolement, vereenzaming en depressie bij ouderen. Belangrijk hierin is dat bij de uitvoering van het ouderenbeleidsplan de participatie van ouderen vooropstaat. Daarnaast is het ook zo dat tal van lokale besturen, ouderenverenigingen en ouderenadviesraden initiatieven nemen om eenzaamheid bij ouderen tegen te gaan. Het is mijn overtuiging dat het lokale niveau minstens even belangrijk is als het Vlaamse beleidsniveau om deze problematiek effectief te bestrijden.

Een goed voorbeeld zijn de lokale zorgnetwerken en lokale voorzieningen die een aanvullend dienstenaanbod brengen bij kwetsbare mensen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking tussen de netwerkcoördinator, vrijwilligers en lokale actoren. Ouderen zijn vaak een doelgroep van deze netwerken. Vorig jaar kreeg Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen tijdens de studiedag 'Zorgnetwerken' nog het Flanders' Care-projectpartnerlabel 'Slimmer zorgen voor morgen'. Het voorkomen en aanpakken van eenzaamheid en sociaal isolement bij ouderen verdient de volle aandacht van iedereen: van beleidsverantwoordelijken op alle niveaus, van professionelen, maar ook van de burgers, die allemaal kind, familielid, kennis of buur zijn van ouderen, en ook zelf een toekomstige oudere zijn. Dat is de ware vermaatschappelijking van de zorg.

De constatering dat eenzaamheid bij ouderen kan leiden tot klachten over depressie en dat ouderen, vooral mannen, een hoog risico lopen op overlijden door zelfdoding, heeft ons ertoe aangezet om deze groep als risicogroep op te nemen in het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie. Het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP) zal in 2016 een pilootproject lanceren rond netwerkgroepen voor ouderen. Het doel is het sociaal kapitaal – in de betekenis van integratie en betrokkenheid – in de lokale gemeenschap via lokale besturen en OCMW's en dergelijke te versterken dankzij de creatie van netwerkgroepen rond de oudere als risicopersoon. Hiertoe worden gekwalificeerde vrijwilligers ingezet die werken met de methodiek van persoonlijke toekomstplanning. Kort samengevat is persoonlijke toekomstplanning een planningsproces waarbij een persoon met een ondersteuningsnood samen met enkele mensen uit zijn of haar netwerk regelmatig samenkomt om na te denken, te praten en actie te ondernemen. De thema's die aan bod kunnen komen, zijn heel divers, maar hebben alle betrekking op het verbeteren van de kwaliteit van leven van de centrale persoon. Uiteraard zal er een onderzoek aan het project worden gekoppeld om na te gaan of deze actie effectief resultaat oplevert.

Voorts bestaan er reeds een aantal initiatieven. Een voorbeeld is de Zilverwijzer. Dit is een groepsmethodiek, gebaseerd op de tien stappen van 'Fit in Je Hoofd', dat tot doel heeft ouderen bij elkaar te brengen om te werken aan de geestelijke gezondheid. Uit de evaluatie van de eerste toepassingen weten we dat ouderen vooral de sociale interactie waarderen. Ook het ouderenteam van het centrum voor geestelijke gezondheidszorg van Brussel ontwikkelde de cursus 'Tien tips voor een gezonde oude dag'. De cursus is bedoeld voor ouderenbegeleiders en is vergelijkbaar met de Zilverwijzer. Beide methodieken besteden in het bijzonder aandacht aan verlieservaringen. Binnen Flanders' Care hebben projectindieners Thomas More Kempen en Vormingplus Kempen een toolbox ontwikkeld om de praktijken gericht op het aanpakken en het voorkomen van eenzaamheid bij ouderen te evalueren. Dit is verder uitgegroeid tot onder meer de website

www.oudeneenzaam.be en de praktijkgids 'Oud en eenzaam, een gids door de mythe'.

De nodige handvaten worden aangereikt om professionelen en vrijwilligers op een duurzame manier te laten werken rond de aanpak en preventie van eenzaamheid bij ouderen. Ook hier wordt aandacht besteed aan omgaan met verlies.

Deze voorbeelden tonen aan dat in Vlaanderen, zowel beleidsmatig, door de gezondheids- en welzijnsactoren, als door de academische wereld initiatieven zijn genomen inzake het effectief inzetten op geestelijk gezond ouder worden.

Recent werd in het kader van de week van de valpreventie het verantwoord gebruik van psychofarmaca algoritmisch uitgewerkt. Ook de behandelrichtlijn van Domus Medica verwijst hier naar. Daarnaast geeft Domus Medica richtlijnen rond geneesmiddelenverslaving en depressie bij volwassenen. Ook hierin wordt alertheid voor correct medicatiegebruik gevraagd.

Het toezicht op de juistheid van de richtlijnen en op de toepassing ervan behoort evenwel niet tot de Vlaamse bevoegdheid. De beste preventie voor overmatig gebruik van antidepressiva is het voorkomen van depressie. Het project psychofarmaca van het woonzorgcentrum Leiehome is gericht op een efficiënter en effectiever gebruik van psychofarmaca bij bewoners in woon- en zorgcentra. Er wordt onder meer extra aandacht besteed aan betekenisvolle dagactiviteiten als alternatief voor slaapmedicatie en medicatie tegen angst en depressieve symptomen. Er is ook een wetenschappelijk onderzoeksluik aan gekoppeld.

Dat is een van de pilootprojecten uit het verslavingsfonds dat is overgekomen met de zesde staatshervorming. Al die projecten worden geëvalueerd en afhankelijk van die evaluatie al dan niet structureel ingebed in het Vlaamse beleid. We kijken alvast uit naar de evaluatie en de onderzoeksresultaten van dit project.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Minister, u verwees in uw antwoord een paar keer naar de bevoegdheid. Het is echter niet omdat een bevoegdheid verspreid is dat de verantwoordelijkheid niet verdeeld is en dat er werk moet worden gemaakt van een 'multilevel' aanpak. Als Vlaams minister van Welzijn hebt u de opdracht dit thema blijvend op de agenda te zetten en de andere overheden, zowel de lokale als de federale, te stimuleren om hiermee aan de slag te gaan.

Het is belangrijk, hiermee zit ik op de lijn van mevrouw Saeys, rouw als proces en als uitdaging te erkennen en een plaats te geven, zowel in de residentiële als in de ambulante zorg. De discussie rond animatie en de financiering ervan lijkt me hier cruciaal. Vandaag is er een financieringslijn. In de toekomst is de grootte ervan bediscussieerbaar. Men kan zich de vraag stellen of de animatie niet voor een deel moet worden aangeboden aan personen die niet residentieel zijn, maar wel in de buurt wonen en in het kader van een buurtgerichte aanpak er gebruik van zouden moeten kunnen maken.

Concreet ingaan op de heel hoge consumptie van antidepressiva en psychofarmaca blijft een uitdaging. Het probleem moet dan ook continu aan de agenda van het kwaliteitsbeleid staan en men moet zien waar het moet worden geplaatst. De intenties zijn goed, maar als men kijkt naar het resultaat en de cijfers, dan blijkt er nog altijd een hoge consumptie.

U verwijst naar een aantal projecten. In het laatste stuk van uw betoog hebt u gezegd deze te evalueren en desgevallend uit te rollen. Mijn vraag is: wanneer is die evaluatie gepland? Wat zijn de kritische factoren? Wanneer kunnen we al dan niet een uitrol verwachten?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Het is belangrijk de depressieklachten eruit te filteren. De minister zei het al, het suïcidecijfer bij bejaarden ligt heel hoog en in veel gevallen lukt zelfmoord. Wat antidepressiva betreft, vaak zijn het de bejaarden zelf die om medicatie vragen, zodat ze zich beter voelen; soms gebeurt het onder druk van de familie die merkt dat moeder of vader er niet zo goed aan toe is.

Als mensen dan toch antidepressiva nemen, dan moet dat worden opgevolgd door de huisarts en worden afgebouwd en gestopt. Ook hier is er een probleem.

– De heer Peter Persyn treedt als voorzitter op.

De heer Peter Persyn (N-VA): Ik wil zelf ook nog even tussenkomen. Vanuit mijn ervaring wil ik er toch op wijzen dat rouwverwerking tijd vraagt. Ik denk dat de eerstelijnszorgverleners de jongste jaren gesensibiliseerd zijn. 25 jaar geleden was er nog veel promotie voor de fameuze Prozac, maar er is een enorme mentaliteitswijziging, zowel in de thuissetting als in de residentiële setting. Rouwverwerking vraagt nu eenmaal tijd. We zien dat bijvoorbeeld ook bij vijftigers die een hartinfarct hebben gehad, of ze zich nu in een thuissetting of in een residentiële setting bevinden. We zijn al lang afgestapt van de psychofarmaca. De lering is ook vanuit de wetenschappelijke literatuur dat mensen met depressieve tekenen door de psychofarmaca eigenlijk geactiveerd worden, dat ze vaak overmoedig worden en impulsief gedrag vertonen dat hen naar suïcide duwt.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Een aantal vaststellingen zijn inderdaad heel juist. We zijn al een tijd, samen met de federale overheid, aan het werken rond medicatiegebruik in de woonzorgcentra. Dat is trouwens ook een onderdeel van ons kwaliteitsdecreet en kwaliteitsbeleid. Zo loopt er een project om de verpakking van de medicatie in de woonzorgcentra kleiner te maken.

Ik zou alleen nog volgende opmerking willen maken. Als we het hebben over de vermaatschappelijking van de zorg, dan gaat het er ook vaak om dat niet alle problemen of momenten waarbij mensen zich niet goed voelen, een gemedicaliseerde aanpak veronderstellen. Het probleem moet in een ruimer welzijnsverhaal kunnen worden geplaatst. Fenomenen als vereenzaming, depressie, suïciderisico's veronderstellen niet noodzakelijk een gemedicaliseerde aanpak. Leven met beperkingen in tijd en ruimte en het omgaan met een verliesproces moet worden ingebed in een ruimer verhaal. In die zin ben ik het eens met de beschouwingen die in de replieken naar voren werden gebracht.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het justitiehuis in Brussel – 1434 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Persyn

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Mijn vraag betreft de werking van de justitiehuisen, meer bepaald over het justitiehuis in Brussel. Er zijn veertien Vlaamse justitiehuisen. Die zijn belast met vijf kerntaken, waaronder burgerlijke opdrachten, slachtofferonthaal, bemiddeling in strafzaken en bepaalde strafrechtelijke opdrachten.

Het gerechtelijk arrondissement Brussel bestaat sinds de befaamde zesde staatshervorming nog steeds. Het parket is wel opgesplitst in een tweetalig Brussels parket en een Nederlandstalig parket Halle-Vilvoorde. Dus wordt het Nederlandstalige justitiehuis in Brussel nu aangestuurd door twee verschillende procureurs, met twee verschillende visies.

Sinds de zesde staatshervorming is de werklust bij het Nederlandstalige justitiehuis van Brussel gestegen. Daar is een eenvoudige verklaring voor. Zo vervolgt de procureur van het gerechtelijk arrondissement Halle-Vilvoorde bijvoorbeeld de kleine criminaliteit strenger. Hij stelt zijn vervolgingen uiteraard allemaal op in de Nederlandse landstaal. Vroeger wendden de Franstalige inwoners van de Vlaamse Rand zich tot het Franstalige justitiehuis van Brussel. Dat justitiehuis had voor die bijkomende werklust trouwens extra middelen gekregen zodat zij de Franstalige inwoners van de Vlaamse Rand ook konden bedienen. Door de zesde staatshervorming zijn die middelen nu ook overgedragen aan de Franse Gemeenschap.

Wat stellen we vast in de praktijk? Ondanks de afspraken in de zesde staatshervorming treedt het Franstalige justitiehuis van Brussel nog steeds op in de Vlaamse Rand. Zo kan de Brusselse procureur bijvoorbeeld beslissen om het Franstalige justitiehuis van Brussel te belasten met een huisbezoek in Lennik voor een bemiddeling in strafzaken. Dat kan uiteraard niet de bedoeling zijn.

Een aantal dossiers bij het Nederlandstalige justitiehuis van Brussel zijn trouwens volledig Franstalig. Dat is een probleem dat vroeger niet bestond, namelijk dat federale ambtenaren beide landstalen kunnen hanteren in de uitoefening van hun ambt, terwijl Vlaamse ambtenaren uiteraard enkel Nederlands mogen spreken.

Als het Nederlandstalige justitiehuis Brussel alle zaken uit de Vlaamse Rand overneemt, kijkt het aan tegen een potentiële stijging van zijn werklust met 40 procent en een geschat personeelstekort van 7 vte's.

Minister, deelt u onze visie dat enkel het Nederlandstalige justitiehuis in Brussel de opdrachten in het arrondissement Halle-Vilvoorde mag uitvoeren? Hoe zult u, als u die visie deelt, die uitvoeren en daarover de nodige afspraken maken met de Brusselse procureur?

Welke instructies hebben de ambtenaren van het Nederlandstalige justitiehuis van Brussel gekregen indien zij moeten optreden in een dossier uit het arrondissement Halle-Vilvoorde met twee Franstalige partijen?

Mogen of moeten ambtenaren van het Nederlandstalige justitiehuis Brussel Frans spreken wanneer ze optreden in de faciliteitengemeenten? Welke afspraken zijn daarop van toepassing?

Hoeveel dossiers behandelt het Nederlandstalige justitiehuis van Brussel, zowel in Brussel als in Halle-Vilvoorde? Wat is uw visie op de schaalvergroting van de justitieuhuizen in de context van de gesplitste parketten van Brussel en Halle-Vilvoorde aangezien hier sprake kan zijn van schaalverkleining? We hebben al gesproken over een mogelijke schaalvergroting van de justitieuhuizen, maar afhankelijk van de visie en de piste die wordt gekozen, kan het Nederlandstalige justitiehuis van Brussel weleens het slachtoffer zijn van een schaalverkleining.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, het gaat vandaag in eerste instantie niet om mijn visie op deze thematiek, maar om de toepassing van de grondwettelijke regels. De communautarisering van de justitieuhuizen en de opsplitsing van het Brussels parket in een tweetalig parket Brussel en een Nederlandstalig parket

Halle-Vilvoorde te Asse, hebben nu eenmaal een impact op de werking van de justitiehuizen.

De Grondwet bepaalt in artikel 128, paragraaf 2, dat de regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot persoonsgebonden aangelegenheden, waaronder de opdrachten van de justitiehuizen, enkel geldt in het Nederlandse taalgebied en in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. In Brussel-Hoofdstad geldt ze alleen ten overstaan van de instellingen, organisaties met of zonder rechtspersoonlijkheid, die daar gevestigd zijn en die wegens hun organisatie moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

Gelet op die territoriaal beperkte bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap hebben de Vlaamse justitiehuizen, als diensten van de Vlaamse Regering, geen bevoegdheid om opdrachten uit te voeren in het Franse of het Duitse taalgebied. Dit is mutatis mutandis van toepassing op justitiehuizen van de Franse Gemeenschap die niet bevoegd zijn om opdrachten uit te voeren in het Nederlandse taalgebied.

Op basis van de eerste ervaringen in het justitiehuis van Brussel zullen we een overleg vragen met de procureur des Konings van het parket van Brussel en met de procureur des Konings van het parket van Halle-Vilvoorde om de nieuwe situatie te evalueren en de nodige afspraken te maken. Ondanks het complexe kader moet de dienstverlening aan de burger en aan de opdrachtgever immers kunnen worden verzekerd.

In de praktijk komt een justitiehuis regelmatig in contact met anderstalige justitiabelen. Dat geldt trouwens niet enkel voor het justitiehuis van Brussel en ook niet enkel ten aanzien van Franstalige cliënten. De justitiehuizen hebben in de praktijk al wegen moeten zoeken om in dergelijke situaties toch een pragmatische oplossing te vinden. Op de problematiek van de anderstalige justitiabelen kunnen we alleen maar een structurele oplossing bieden door de ondersteuning van tolken. Op het federale niveau was hiervoor evenwel geen specifiek budget uitgetrokken binnen het toenmalig directoraat-generaal Justitiehuizen. Dergelijk budget werd ook niet mee overgeheveld.

De Vlaamse justitiehuizen zijn diensten van de Vlaamse Regering. Het taalgebruik in die diensten wordt geregeld in de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en in de omzendbrief VR 97/29 van 7 oktober 1997 betreffende het taalgebruik in de diensten van de Vlaamse Regering. Er wordt daarin een onderscheid gemaakt tussen de diensten naargelang hun werkkring al dan niet het gehele ambtsgebied van de Vlaamse Gemeenschap bestrijkt.

Juridisch gezien valt het ambtsgebied van een justitiehuis samen met het gerechtelijk arrondissement waarin het is gevestigd. Ook in de praktijk voert het justitiehuis zijn opdrachten hoofdzakelijk uit binnen dat gerechtelijk arrondissement. Justitiehuizen zijn bijgevolg te beschouwen als diensten waarvan de werkkring niet het gehele ambtsgebied van de Vlaamse Gemeenschap bestrijkt. Wat die diensten betreft, onderscheidt de voormelde bestuurstaalregelgeving drie categorieën.

Het Nederlandstalige, Vlaamse, justitiehuis van Brussel valt onder de categorie van de diensten waarvan de werkkring ook, maar niet uitsluitend, gemeenten met een speciale taalregeling uit het Nederlandse taalgebied omvat. Op dit ogenblik zijn de mensen van het justitiehuis Brussel actief in Halle-Vilvoorde en is er niet voorzien in een justitiehuis specifiek voor deze regio.

De regel is dat het Nederlandstalige justitiehuis van Brussel het Nederlands gebruikt. Wel gelden specifieke regels voor het taalgebruik ten aanzien van inwoners van rand- of taalgrensgemeenten, waarbij dan nog een onderscheid wordt gemaakt naargelang dat taalgebruik betrekking heeft op mededelingen

bestemd voor het publiek, op formulieren voor het publiek, op betrekkingen met particulieren, op akten betreffende particulieren, op getuigschriften voor particulieren of op verklaringen voor particulieren. De activiteiten van de justitiehuisen lijken in dit kader te moeten worden gekwalificeerd als 'betrekkingen met particulieren'. Dit impliceert dat justitieassistenten van het Nederlandstalige justitiehuis in hun contacten met particulieren uit een taalgrens- of randgemeente van het arrondissement Halle-Vilvoorde het Nederlands of het Frans moeten gebruiken volgens de keuze van de particulier. Ten aanzien van inwoners van een gemeente van het arrondissement Halle-Vilvoorde die geen taalfaciliteiten geniet, moeten de justitieassistenten echter het Nederlands gebruiken, ook al gaat het om een Franstalige inwoner.

Het valt echter niet te ontkennen dat de activiteiten van de justitiehuisen hoofdzakelijk verricht worden binnen gerechtelijke procedures en ter uitvoering van gerechtelijke beslissingen. Op de gehele rechtspleging, tot en met de tenuitvoerlegging van de tussengekomen rechterlijke beslissing, is de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken van toepassing.

Een van de principes van die wet is dat de rechtspleging in één taal wordt gevoerd en dat de akten van rechtspleging in die taal worden opgesteld. Die wet voorziet ook in de mogelijkheid dat Franstalige verweerders of verdachten die in het Nederlandse taalgebied verblijven de toepassing van de Franstalige rechtspleging vragen en krijgen, al dan niet met verwijzing naar een andere rechtbank: een Franstalige rechtbank te Brussel of een rechtbank met zetel in het Franse taalgebied.

De strikte naleving van de wetgeving betreffende het taalgebruik in bestuurszaken staat dan ook op gespannen voet met de toepassing van de wetgeving betreffende het taalgebruik in gerechtszaken. We zullen hierover een advies vragen aan de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.

Op datum van 13 maart 2015 kan het dadercliënteel van het Nederlandstalig justitiehuis Brussel als volgt worden ingedeeld: 17 procent heeft een domicilieadres in de 19 gemeenten van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, 67 procent heeft een domicilieadres in de regio Halle-Vilvoorde en 9 procent heeft een domicilieadres in een ander arrondissement. In 7 procent van de gevallen werd het domicilieadres niet geregistreerd in het systeem, onder andere als gevolg van het verblijf van geïnterneerden in een psychiatrisch ziekenhuis.

Het registratiesysteem van de justitiehuisen houdt enkel rekening met het domicilieadres, wat niet steeds overeenstemt met het werkelijke verblijfsadres. Deze cijfers zijn dus indicatief en geen 100 procent getrouwe weergave van waar de cliënten feitelijk wonen.

Het is op dit moment onze voornaamste zorg en prioriteit om de continuïteit van de dienstverlening vanuit het justitiehuis naar alle justitiabelen in Vlaanderen te verzekeren. We stellen wel vast dat de hervorming van het gerechtelijk arrondissement Brussel en de splitsing van het parket niet hebben geleid tot bijkomende federale middelen om deze splitsing ook op het niveau van de justitiehuisen te ondersteunen.

Het Nederlandstalige justitiehuis in Brussel is een relatief klein justitiehuis. De volledige ontubbeling zou een te kleine schaal en een te hoog kostenplaatje met zich meebrengen. Daartegenover staat het belang om een kwaliteitsvolle en toegankelijke dienstverlening te kunnen aanbieden aan alle justitiabelen, ook in de Vlaamse Rand en ten aanzien van het parket te Halle-Vilvoorde. Daarom onderzoeken we de mogelijkheid om het Nederlandstalige justitiehuis in Brussel te behouden met een antennewerking binnen het gerechtelijk arrondissement.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben wel wat bezorgd over wat u zegt.

U hebt geschetst dat de zesde staatshervorming er ook voor heeft gezorgd dat we met een additioneel probleem worden opgezadeld, niet alleen met een budgettair probleem. Daarover gaat mijn eerste vraag. Zullen ze extra middelen krijgen als het effectief zo is dat ze al die extra werklast op zich moeten nemen?

Mijn tweede vraag gaat echter eigenlijk over iets veel fundamenteleers. De Vlaamse Regering probeert de visie dat mensen moeten worden geïntegreerd in de gemeenschap waarin ze wonen op alle mogelijke manieren uit te dragen. Ik denk aan het grond- en pandenbeleid, maar er zijn nog andere voorbeelden. Ik kan me moeilijk voorstellen dat diezelfde regering inwoners van de Vlaamse Rand die in het Frans wensen te communiceren met wat een Nederlandstalige of Vlaamse dienstverlening is geworden, die deur zouden openzetten of alleszins die mogelijkheid zouden toelaten.

Het advies van het Vast Comité voor Taaltoezicht kan daarin interessant zijn. Ik denk dat het de visie moet zijn van deze Vlaamse Regering om ervoor te zorgen dat de mensen die in de Vlaamse Rand wonen zich ook integreren en ervoor zorgen dat hun communicatie met het Vlaams overheidsniveau in het Nederlands gebeurt. Ik begrijp de uitleg die u hebt gegeven over de faciliteitengemeenten, maar dat kan uiteraard niet dezelfde filosofie zijn die we toepassen in de gemeenten die gewoon tot het arrondissement Halle-Vilvoorde behoren.

Minister, zijn er extra middelen? Bent u zelf van oordeel dat wij ons als regering tegenspreken als we ervoor zorgen dat we een Franstalige dienstverlening inrichten in de Vlaamse Rand rond Brussel? Wanneer verwacht u dat advies? Wanneer zal het overleg met de twee procureurs effectief van start gaan?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Neen, er zijn op dit moment geen extra middelen.

Wat het tweede betreft, kan ik uw redenering goed volgen. Het punt is natuurlijk niet zozeer of ik daarover een persoonlijke mening heb. Het punt is dat we met een regelgeving moeten werken. Die regelgeving zegt dat er in gerechtszaken – en dat gaat van de start tot en met de tenuitvoerlegging – een wetgeving is van 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken. Er is volgens mij ruimte om te denken dat die wetgevingen niet helemaal met elkaar overeenkomen. Wat de justitiehuisen doen, is voor een belangrijk gedeelte te catalogeren als tenuitvoerlegging van gerechtelijke beslissingen. Er is dus een wetgeving met een dubbele redenering.

Om het te proberen te objectiveren en minstens juridisch klaarheid te hebben – dat de Vlaamse Regering binnen die marges opvattingen heeft – leek het ons het best om daarover een grondig juridisch advies te vragen aan de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Zo wordt het toch ten minste vanuit die invalshoek – waar er expertise is – voldoende onderbouwd.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Minister, goed, maar wanneer kunnen we dat advies verwachten? Wanneer kunnen we het resultaat van het overleg met de procureurs verwachten?

Uiteraard kan ik mij moeilijk inbeelden dat iemand die voor het eerstelijnsonthaal in een Vlaams justitiehuis binnenloopt, in het Frans een vraag kan stellen en kan worden bediend.

Ik begrijp goed uw antwoord, minister, maar voor mij zou het niet aanvaardbaar zijn dat we een Vlaamse dienst Franstalige dienstverlening laten doen in de Vlaamse Rand rond Brussel.

Minister Jo Vandeuren: Ik kan u volgen, maar stel dat u mij zou moeten ondervragen over het feit dat een gerechtelijke procedure is vernietigd omdat de taalwetgeving niet is gerespecteerd. We moeten eerst de juridische contouren kennen. We denken dat het niet zo eenvoudig met elkaar te verzoenen is. Dit moet eerst worden uitgeklaard alvorens we operationeel, inhoudelijk kunnen redeneren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine van der Vloet aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de herevaluaties door de heroverwegingscommissie van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) – 1461 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Persyn

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Mevrouw Tine van der Vloet (N-VA): Voorzitter, minister, deze vraag is op de agenda gekomen omdat artikel 91.4 van het Reglement vermeldt dat een schriftelijke vraag binnen de twintig werkdagen moet worden beantwoord. Dat was niet het geval. Ondertussen heb ik eind vorige week toch het antwoord op mijn schriftelijke vraag gekregen. Aan mij een laattijdig antwoord geven, is niet echt een probleem. Maar het laattijdig antwoord dat mensen van de heroverwegingscommissie krijgen, is dat des te meer wel. Daarom wil ik de materie vandaag nogmaals aankaarten.

Mensen kunnen een vraag tot handicapspecifieke ondersteuning indienen bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). Het VAPH onderzoekt deze vraag en beslist dan of deze al dan niet ontvankelijk is. Indien men niet akkoord gaat met de beslissing van het VAPH, kan men een verzoekschrift tot heroverweging indienen. Die persoon vraagt dan aan het VAPH om zijn aanvraag nogmaals te onderzoeken. De advies- of heroverwegingscommissie zal dan opnieuw de dingen onderzoeken.

De procedure na het versturen van een verzoekschrift, gaat als volgt. Binnen 60 dagen ontvangt de aanvrager de uitnodiging van de adviescommissie. Na zitting brengt die adviescommissie binnen 30 dagen advies uit aan het VAPH. Een leidend ambtenaar van het VAPH neemt dan een definitieve beslissing die de aanvrager binnen de 30 dagen ontvangt. Men heeft dan 3 maanden de tijd om in beroep te gaan bij de arbeidsrechtbank. Het doorlopen van de volledige procedure duurt wel erg lang, namelijk 120 dagen. Dat is zeker zo voor mensen met een dringende hulpvraag.

Uit de cijfers die ik vorige week van u kreeg, blijkt dat de gemiddelde procedure in de praktijk 136 dagen duurt. De gemiddelde procedure duurt in de praktijk dus langer dan de maximale procedure die er eigenlijk zou mogen zijn, namelijk 120 dagen. Als gemiddeld iedereen een halve maand langer moet wachten, is dat ontoelaatbaar.

De gemiddelde looptijd van de heroverwegingsprocedure bedroeg in 2014 136 dagen. Welke maatregelen worden er ondernomen om deze procedure in te korten zonder afbreuk te doen aan de goede werking van het doorlopen traject? Zullen er ook in de zomermaanden permanente zittingen worden georganiseerd? Het is blijkbaar nu zo dat wanneer er in juli veel vragen binnenkomen, er pas in

september een commissie wordt georganiseerd. Dat lijkt me niet bij te dragen tot een snelle beslissing.

Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag bleek ook dat er een spoedprocedure werd uitgewerkt. Blijkbaar is die voor advies nog voor te leggen aan de permanente werkgroep. Wat is de timing? Voor welke degeneratieve aandoeningen zou deze spoedprocedure gelden? Is er ook voor de heroverwegingsprocedure gedacht aan het uitwerken van een spoedprocedure voor mensen met een degeneratieve aandoening? In afwachting van de spoedprocedure wordt er aan dringende dossiers voorrang gegeven. Op welke manier wordt bepaald wie voorrang krijgt?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mevrouw van der Vloet, ik heb vanuit de administratie een antwoord op uw schriftelijke vraag gekregen, maar blijkbaar hebt u dat ondertussen ook al gekregen. U stelt nu vragen die geïnspireerd zijn op dat antwoord. Om er een aantal te kunnen beantwoorden, zal ik de administratie opnieuw om informatie moeten vragen. Ik ken de timing van de administratie niet omtrent de voorbereiding van dat besluit. Wat u vraagt, wil ik laten opzoeken en aan u laten bezorgen.

Het klopt dat er een behoorlijk lange doorlooptijd was. Er zijn dan inspanningen gebeurd waardoor de cijfers in 2012 en 2013 zijn verbeterd. In 2014 zijn die opnieuw verslechterd. Dat heeft te maken met de werkdruk op de drie kamers van de adviescommissie. Normaal is het zo dat wanneer een bepaalde kamer dossiers niet kan behandelen, ze worden doorgegeven aan een andere kamer teneinde de behandeling van een vraag tot heroverweging te bespoedigen.

Tijdens de grote vakantie zijn er normaal geen zittingen, tenzij het VAPH merkt dat er veel verzoeken tot heroverweging binnenkomen. In 2014 is dat oorspronkelijk niet gebeurd, maar dan plots toch wel. Uiteindelijk werd er tijdens de eerste week van september alsnog een extra zitting gehouden. Soms worden dossiers uitgesteld op verzoek van de betrokkene.

Het klopt dat er een voorstel voor spoedprocedure is uitgewerkt. We volgen daar dezelfde redenering als voor de PAB-toekenning. Ook daar bestaat een spoedprocedure voor neurodegeneratieve aandoeningen. Dat is het model. Er wordt een aanpassing voorbereid aan het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 1991 betreffende de indiening en afhandeling van de aanvraag tot ondersteuning bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. Naar analogie met de PAB-spoedprocedure zal een uitgebreide inschrijvingsprocedure vermeden worden door een medisch attest waarin een snelle evolutie wordt aangetoond. In een volgende stap kan de toegang tot een aantal hulpmiddelen vergemakkelijkt worden door de beslissingsbevoegdheid niet meer bij de overheid te leggen. Deze methodiek wordt bekeken in het kader van de Vlaamse Sociale Bescherming.

In afwachting van deze nieuwe werkwijze wordt nu al voorrang gegeven aan de behandeling van dringende dossiers. Ik verneem dat het voorstel tot wijziging van het besluit momenteel wordt besproken op het raadgevend comité. In juni zal het op de agenda van de Vlaamse Regering komen.

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Mevrouw Tine van der Vloet (N-VA): Ik heb deze vraag ingediend naar aanleiding van een vraag van een vrouw met multiple sclerose, een degeneratieve aandoening dus. Die dame wil heel graag blijven werken en bijdragen aan de maatschappij. Ze vraagt daarom een kleine aanpassing aan haar rolstoel. Ze heeft die vraag al gesteld in september. We zijn ondertussen

maart en ze heeft nog altijd geen antwoord gekregen. Het werken wordt wel steeds moeilijker.

Op basis waarvan wordt een spoedprocedure bekeken? Welke degeneratieve aandoeningen horen daarbij? Zou het niet kunnen om de heroverwegingscommissie ten minste één maal tijdens de zomermaanden te laten bijeenkomen? Er twee maanden over heen laten gaan, is lang voor wie wacht. U hebt het over de werkdruk in de drie kamers. Speelt dat in het digitale tijdperk nog zo'n rol? Wat is de oorzaak van de werkdruk? Zult u maatregelen nemen op dat vlak?

Minister Jo Vandeurzen: Een beetje ervaring heeft me geleerd dat het soms mogelijk is om op basis van een individuele casus algemene conclusies te trekken, maar dat toch enig voorbehoud nodig is. Ik ontken zeker niet dat de doorlooptijden hoog of te hoog zijn. Om uitspraken te kunnen doen over het specifieke geval, moet ik de concrete situatie kennen.

De administratie stelt een spoedprocedure voor in die situaties waar met een medisch attest een snelle evolutie wordt aangetoond. Dat is de ratio van een spoedprocedure. Ik wil a priori niet te veel categorieën en subcategorieën maken omdat dat niet nodig is. De ratio is dat een snelle beslissing nodig is. Dit plakken op bepaalde pathologieën lijkt me de flexibiliteit van het systeem in het gedrang te brengen.

Er komt ook een spoedprocedure voor hulpmiddelen en niet alleen voor het PAB. We proberen hiermee sneller en adequater te reageren op een snelle evolutie.

Wat betreft het informatiseren, zal ik nakijken hoe de procedures praktisch verlopen. Het feit is wel dat er gedelibereerd moet worden. Er moet overlegd worden. Het is niet de bedoeling dat dit gebeurt door een computerprogramma. Het vraagt verplaatsing van mensen en dus tijd.

Als men in de vakantieperiode ziet dat er dossiers aankomen, dan wordt er ook een bijkomende zitting georganiseerd. In 2014 dacht men bij de start van de vakantie dat dit niet het geval ging zijn, maar dan werd plots vastgesteld dat het wel zo was.

Mevrouw Tine van der Vloet (N-VA): Ik hoop dat voor die 54 procent in 2014 wat meer actie zal komen en dat het aantal afgehandelde dossiers binnen 120 dagen opnieuw zal stijgen in de komende jaren, waardoor mensen niet te lang moeten wachten op hulpmiddelen om te kunnen deelnemen aan de maatschappij.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over aangekondigde wijzigingen in de voorschoolse kinderopvang – 1436 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de tarieven in de kinderopvang – 1454 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Persyn

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp.a): Voorzitter, minister, we hadden het hier al eerder over naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota en de

begroting. Toen leek het erop dat u de minimumtarieven en de inkomensgerelateerde kinderopvang zou optrekken van 1,56 naar 5 euro. Dat is een meer dan verdrievoudiging. Op dat moment is ook gezegd dat voor bepaalde categorieën alsnog een verminderd tarief mogelijk zou zijn, maar dat het niet automatisch zou worden toegekend.

Er komen dus twee problemen bij elkaar. Ten eerste verdrievoudigt u het minimumtarief voor een heel kwetsbare groep ouders en kinderen. Het is ontegensprekelijk zo dat een rekening van 80 euro meer per maand voor mensen met een inkomen lager dan de armoededrempel veel meer is. Dat is misschien zelfs onoverkomelijk meer. Dit kan een verdere drempel vormen voor kinderen uit kansarme gezinnen om deel te nemen aan de kinderopvang. Voor de ontwikkeling van kinderen – zeker op het vlak van schoolse vaardigheden maar ook andere – is het cruciaal dat ze kunnen deelnemen aan kinderopvang. De positieve effecten van kinderopvang zijn significant groter en erg opvallend precies voor die kinderen die opgroeien in een minder kansrijk milieu. Voor hen is kinderopvang echt belangrijk als we de kansen gelijk willen trekken.

Het eerste probleem is dus het feit dat de voorschoolse kinderopvang een pak duurder wordt. Het tweede probleem bestaat erin dat u mensen eventueel nog wel een vermindering wilt toekennen, maar dat gebeurt niet meer automatisch. Dat is een enorme, onbegrijpelijke stap achteruit van een overheid die zeer efficiënt wil zijn en zelf de gegevens bezit om te beslissen over tegemoetkomingen. In deze tijden van digitalisering zet u dus een grote stap achteruit.

Het is ook een grote drempel voor de mensen om die tegemoetkoming te vragen. Zij moeten immers naar het overbevraagde OCMW stappen, en daar loopt de wachttijd soms op tot weken, zelfs maanden. Het OCMW moet dan geval per geval nagaan of mensen wel recht hebben op een korting. Ik begrijp dat niet goed, want iemand die moet rondkomen met een inkomen lager dan de armoedegrens komt toch sowieso in aanmerking voor een korting? Zullen de OCMW's dan een onderscheid maken tussen arm en heel arm? Voorts is het zo dat mensen elk jaar opnieuw een aanvraag moeten indienen. Wat is het nut daarvan, tenzij een gemakkelijke manier om te besparen uitproberen? Ik herinner me dat u vermoedde 5,5 miljoen euro in de kinderopvang te besparen, vooral dankzij deze maatregel.

Allerlei organisaties trekken aan de alarmbel: de Gezinsbond, Welzijnszorg, Caritas, het Netwerk Tegen Armoede, de Vrouwenraad en de vakbonden. Ook experts en professoren opvoedkunde reageren. Zij vragen twee zaken: schroef nog voor u ze invoert de tariefverhoging terug en zorg voor een automatische toekenning van het recht wanneer de mensen het nodig hebben.

Ik wil u daarover enkele vragen voorleggen. Hebt u al beslist of de nieuwe tarifiering er komt, en zo ja, vanaf wanneer gaat die in werking? Ik neem aan dat u de briefschrijvers en bezorgde organisaties zult willen ontvangen en horen, en een beslissing zult uitstellen tot op het ogenblik dat u hun argumenten hebt aangehoord en hen een antwoord kunt geven. Misschien kunt u ons al geruststellen en zeggen dat u op basis van dat toch wel vrij brede protest uw voornemen op een aantal punten wilt aanpassen, of toch minstens openstaat voor dat gesprek.

Als u doorgaat met de nieuwe tarifiering, wanneer en hoe worden ouders die met de nieuwe tarifiering te maken krijgen op de hoogte gebracht? Ik neem aan dat u een plan hebt om de ouders die nadeel zouden ondervinden – de mensen met de allerlaagste inkomens – individueel aan te schrijven en uit te leggen hoe zij toch een tegemoetkoming kunnen ontvangen. Hoe wordt vastgesteld wie in aanmerking komt voor een individueel verminderd tarief? Hoeveel moet men

onder de armoedegrens zakken om arm genoeg te zijn om dat verminderde tarief te krijgen? Waar ligt de grens? Wie behandelt die aanvragen, en op basis van welke criteria? Kan men u er eventueel nog van overtuigen om bepaalde groepen van mensen collectief en automatisch dat recht toe te kennen?

Ten slotte, en meer algemeen: hoe gaat u om met de bezorgdheden die de organisaties in de brief aan u formuleren in het geval u niet wenst tegemoet te komen aan hun voorstellen? Wat met hun bezorgdheden als u voet bij stuk houdt en iedereen elk jaar opnieuw een aanvraag moet indienen?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ook ik heb een vraag over aangekondigde wijzigingen in de voorschoolse kinderopvang, al wil ik het breder bekijken dan mevrouw Van den Bossche. Met het decreet van 20 april 2012 koos Vlaanderen voor een volledig nieuw model voor de organisatie van de voorschoolse kinderopvang. Dit nieuwe decreet en de uitvoeringsbesluiten betekenen voor de sector een grote omwenteling. Het is dan ook heel belangrijk dat vanuit Vlaanderen zelf de evoluties en implementaties op het terrein goed worden opgevolgd; dat regelmatig wordt geëvalueerd en dat bijstellingen worden gedaan als die nodig blijken.

Zo kwam bijvoorbeeld de kinderopvangzoeker al aan bod in de bijeenkomst van de commissie Welzijn van 21 oktober 2014. Na een grondige evaluatie van het proefproject Kinderopvangzoeker, onder meer op basis van een onderzoek uitgevoerd door het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, besliste Kind en Gezin het project in de oorspronkelijke vorm stop te zetten, en werk te maken van een heroriëntatie, zo stelde u. De aanpak zou niet gebruiksvriendelijk genoeg zijn geweest en zou tot bijkomende administratieve lasten hebben geleid. U stelde voorts dat Kind en Gezin werkt aan een aangepast project Kinderopvangzoeker, met aandacht voor lokale good practices. Dat zou moeten leiden tot een conceptnota en een implementatieplan.

Het thema voorschoolse kinderopvang kwam ook aan bod op 28 januari in de plenaire vergadering, tijdens een actualiteitsdebat over kinderopvang voor kinderen in armoede. Tot besluit van dit actualiteitsdebat werd een motie goedgekeurd. Hierin vraagt het parlement onder meer de verdere uitbouw van een kwaliteitsvolle en toegankelijke kinderopvang voor baby's en peuters, zowel voor werkenden als voor kwetsbare gezinnen, en ook een evaluatie van het decreet Kinderopvang, met het oog op een administratieve vereenvoudiging.

Ook inzake de inkomensgerelateerde tarifiering van de voorschoolse kinderopvang zijn er wijzigingen op til, zij het dat die dan niet het gevolg zijn van het decreet Voorschoolse Kinderopvang zelf. Deze zijn echter opgenomen in het Vlaams regeerakkoord en de minister-president verwees er ook naar in de Septembeerklaring. De Vlaamse Regering wil het minimumtarief van de kinderopvang vanaf 1 april optrekken van 1,56 naar 5 euro. Wie van een leefloon leeft en een activeringstraject van de VDAB of het OCMW volgt en ouders met een laag inkomen uit minstens halftijdse arbeid zouden van een tarief van 3 euro kunnen genieten. In geval van invaliditeit, werkloosheid, inkomensdaling, leefloon, financiële, medische of materiële moeilijkheden zijn sociale correcties op het minimumtarief mogelijk. De kindkorting voor kinderen ten laste blijft behouden voor kinderen tot de leeftijd van 12 jaar. Daarnaast zou wel een individueel verminderd tarief worden toegepast als ouders het inkomenstarief financieel onmogelijk kunnen betalen, en dit na een onderzoek verricht door het OCMW.

De veranderingen zouden enkel gelden voor nieuwe situaties – vanaf 1 april 2015 – wanneer ouders een prijs betalen op basis van het inkomen en het aantal kinderen ten laste. Als er een nieuwe regeling zou ingaan, is het van belang dat alle partijen

hierover zekerheid verkrijgen. Voor de meest kwetsbaren moet duidelijk zijn dat zij hun rechten op een eenvoudige manier zullen kunnen uitoefenen.

Ik wil u daarover enkele vragen voorleggen. Eén: in oktober 2014 stelde u de geplande aanpak van Kind en Gezin om te komen tot een aangepaste kinderopvangzoeker voor. Welke stappen werden in dat verband al gezet? Wordt er voortgewerkt met een conceptnota en worden intussen eventueel al good practices gecommuniceerd, zodat lokale loketten er al een beroep op kunnen doen?

Twee: wat is de stand van zaken van de deregulering en de vereenvoudiging van de normering van de voorschoolse kinderopvang? Op welke manier wordt werk gemaakt van de administratieve vereenvoudiging?

Drie: zijn er simulaties gebeurd over de gevolgen van de wijzigingen in de tarieven voor kinderopvang voor kwetsbare gezinnen? Zijn er situaties waarin de nieuwe tarifiering voordeliger is?

Vier: hoe kan men ervoor zorgen dat mensen die het voor hen berekende tarief echt niet kunnen betalen en die na een onderzoek van het OCMW een attest bekomen met het oog op een lager tarief hun recht daarop ook effectief kunnen uitoefenen? Hoe kan men ervoor zorgen dat de bijkomende opdracht voor de OCMW's beperkt blijft? Is de formele ingangsdatum al bekend? Op welke manier zal de communicatie hierover naar alle betrokkenen – voorzieningen, ouders en OCMW – gebeuren?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Voorzitter, minister, collega's, veel vragen zijn al gesteld, maar ik wil er toch nog enkele aan toevoegen. Ik sluit me alvast aan bij het betoog van mevrouw Van den Bossche over het belang van kwaliteitsvolle opvang voor alle kinderen, en niet enkel voor kinderen met werkende ouders of kinderen uit meer begoede milieus. Ieder kind heeft daar baat bij en recht op, en dat is ook zo bepaald in het decreet. De realiteit is natuurlijk een andere zaak: we merken dat kansarme kinderen systematisch uit de boot vallen. Groen zegt dat, maar ook de heer Vandenbroucke zei dat vorige week. Straks stel ik nog een vraag over andere dan financiële drempels voor kansarme mensen.

Maar ook inzake de financiële aspecten blijf ik met veel vragen zitten. Eén, bent u van plan om een armoedetoets op deze beslissing uit te voeren? Het zou nuttig zijn om samen met de armoedeverenigingen en experts de impact ervan te onderzoeken.

Twee, wat zal deze operatie aan winst genereren? Het woord winst is in deze context een ongelukkig woord, maar in de begroting staat toch dat de ouderbijdragen voor ettelijke miljoenen aan meerinkomsten zullen zorgen. Gaat het om 5,5 miljoen euro? Of om 10 miljoen euro? Of gaat het om een veel kleiner bedrag? Er circuleren verschillende cijfers.

Drie, aansluitend bij de vragen over de opdracht voor de OCMW's: op basis van welke criteria moeten zij oordelen of iemand voor een verminderd tarief in aanmerking komt? Welke termijn zal daarvoor gelden? Voor veel mensen zal de tussenstap via het OCMW een extra drempel vormen. Veel mensen zoeken een flexibele opvang op korte termijn, soms zelfs tijdelijke opvang. De tussenstap via het OCMW zal er voor veel mensen te veel aan zijn. Veel mensen zullen het dan maar zo laten. Wat is de impact van de tussenstap?

Mevrouw Schryvers had het over de kinderopvangzoeker. Het lijkt me inderdaad belangrijk om daarover eens een debat te organiseren. Brussel is van start

gegaan met een kinderopvangzoeker. Er is een lokaal loket, met een centrale aanmelding en een website via dewelke een exclusief kinderaanbod wordt bekendgemaakt. Andere kinderopvanginitiatieven zijn er nog niet bij aangesloten. Hoe zit het met de implementatie, minister? Veel mensen zeggen dat de toestand onduidelijk is. Zij weten niet bij wie ze voor welke aanvraag moeten zijn. Ik heb de indruk dat mensen nog enkel op de centrale website een aanvraag indienen, maar daardoor een aantal belangrijke mogelijkheden missen, want niet alle initiatieven zijn daarop aangesloten.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, ik heb een kleine opmerking. Ik dacht dat er een akkoord was bereikt dat we een soort van een voortgangsrapport over de uitvoering van het Kinderopvangdecreet zouden voorgelegd krijgen. Ik vind het dan vreemd dat deze vragen worden aanvaard, want vragen over het gebruik van tabak, alcohol en drugs worden steevast doorverwezen naar de discussie van de komende weken.

De voorzitter: Men meldt me dat het om een interpellatie gaat die door het Bureau is omgezet in een vraag om uitleg.

Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, ik zal uiteraard zo goed mogelijk antwoorden op de gestelde vragen, maar een deel van het debat is al gevoerd toen we het over de beleidsnota en de begroting hebben gehad. De contouren van de tariefaanpassing zijn vastgelegd. Voorts is het duidelijk dat op een bepaald ogenblik de criteria moeten worden vastgesteld. We organiseren ons om dat zo snel mogelijk te doen.

Het is mijn ambitie om op dat moment ook uitsluitsel te geven over de extra middelen, en om ook te kijken hoe we met die administratieve vereenvoudigingen een aantal zaken in beslissingen kunnen omzetten. Maar zolang de Vlaamse Regering daarover nog geen beslissing heeft genomen, is het voor mij ook niet echt mogelijk om op heel veel van die vragen een zeer gedetailleerd antwoord te geven. Ik kan alleen maar aangeven dat op basis van datgene wat in het regeerakkoord en de beleidsnota staat, wij die zaken op dit moment inderdaad voorbereiden.

Ik zal toch even ingaan op een aantal punctuele vragen.

Op basis van de evaluatie van diverse initiatieven en good practices rond een kinderopvangzoeker of een model dat men dan lokaal heeft opgebouwd, gaan we bekijken hoe we ouders beter kunnen ondersteunen om eenvoudiger en sneller opvang te vinden.

In antwoord op een vraag van mevrouw Taelman heb ik hier al eens een evaluatie gemaakt van de kinderopvangzoeker. Daaruit bleek dat de initiatiefnemers niet echt de meerwaarde zagen van het feit dat het beschikbaar aanbod op die manier bekend werd gemaakt. Ze zagen vanuit hun eigen perspectief de afstemming moeilijk op die manier gebeuren.

Kind en Gezin en het Agentschap Bestuurszaken werken daartoe samen, gebruikmakend van de methodiek van 'service design'. Hierbij staan het bevragen van de ouders zelf, de lokale besturen en de voorzieningen centraal. We bekijken heel nauwgezet wat hun verwachtingen en wensen zijn. Dit traject is momenteel lopende, en op basis van de resultaten zal het verdere traject bepaald worden.

Wat de deregulering betreft, is er de werkgroep 'Voortgangsplan Decreet Kinderopvang'. Deze werkgroep is samengesteld met vertegenwoordigers van de sector (UnieKO, Vlaams Welzijnsverbond, SOM, VVSG en Landelijke Kinderopvang), vertegenwoordigers van gebruikers (Gezinsbond, Minderhedenforum, Netwerk tegen armoede), vertegenwoordigers van de Ondersteuningsstructuur Kinderopvang (Voorzet, 't OpZet en UNIZO), een vertegenwoordiger van Voka, vertegenwoordigers van de vakbonden (ACLVB, ABVV, ACV) en vertegenwoordigers van Kind en Gezin.

Op basis van de input door de sector, gebruikers, zorginspectie, partners en Kind en Gezin zelf, werd een lijst van knelpunten samengesteld, die geclusterd werden in thema's. Binnen de werkgroep werden het belang en de prioriteiten van elke knelpuntencluster bepaald. Dat leidde tot de volgende lijst van in prioriteitsvolgorde te behandelen items, namelijk administratieve lasten en procedurele bepalingen, medewerkers in de opvang, het aantal aanwezige kinderen in de opvang en de capaciteit die samenhangt met de infrastructuur, het principe 'bestellen is betalen', het voorrangbeleid, werken met werknemers, de IKG-mix, het Vergunningenbesluit en de infrastructuur en de flexibele opvang.

Tijdens de eerste vier besprekingen in het voortgangsoverleg werden de knelpunten onderzocht. Er werd nagegaan of en waar mogelijk op korte termijn iets kan en moet veranderen aan de regelgeving of aan de bestaande werkwijzen, welke zaken het onderwerp moeten zijn van een meer grondige monitoring, onderzoek en opvolging en voor welke thema's vooral extra moet worden ingezet op ondersteuning van de sector.

De besprekingen leidden reeds tot een eerste lijst van voorstellen tot wijzigingen aan uitvoeringsbesluiten. Na het finaliseren hiervan zullen deze aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Het gaat in hoofdzaak om wijzigingen in de procedurele bepalingen en de vergunningsvoorwaarden. Wijzigingen wat betreft de infrastructuurvoorwaarden, zoals onder meer de gekende voorbeelden inzake de glas- en raamoppervlakte en netto vloeroppervlakte, vormen een belangrijk onderdeel. We opteren duidelijk om zo veel mogelijk te vereenvoudigen. We streven er ook naar om nog voor het zomerreces een eerste pakket wijzigingen aan de Vlaamse Regering voor te leggen.

In het kader van de administratieve vereenvoudiging werden door Kind en Gezin reeds een aantal werkwijzen aangepast, in afwachting van de regelgevende wijzigingen die nodig zijn. Sommige zaken werden ook uitgeklaard, zonder dat er een regelgevende wijziging nodig is. Wat dit betreft, heeft Kind en Gezin reeds met de organisatoren gecommuniceerd. Knelpunten die werden veroorzaakt door onduidelijkheden op de werkvloer, werden ondervangen door in de nodige informatie te voorzien. Zo werden brochures ontwikkeld rond de registraties, de saldoafrekening en de voorrangsregels.

Morgen hebben we overleg met de verenigingen waarin armen het woord nemen. De bezorgdheden die ze hebben geuit, zullen hierbij aan bod komen.

Het systeem zoals het door de regering in het regeerakkoord, in de Septemberverklaring en in de beleidsnota werd opgenomen, is voldoende bekend. Ik ben niet van plan dit op korte termijn te wijzigen. Natuurlijk is het wel zo dat we over een aantal zaken het gesprek nog voeren. Als het systeem wordt uitgerold, is de timing belangrijk. Er moet een goede communicatie en een technische voorbereiding aan voorafgaan. Het onlinesysteem moet zo klantvriendelijk mogelijk zijn.

Kind en Gezin heeft hiervoor overleg gepleegd met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), meer bepaald over de positie van de OCMW's inzake de nieuwe tarifiering. Het OCMW oordeelt over het individueel verminderd tarief. Het zou me verbazen dat mensen met een leefloon geen contact zouden hebben met het OCMW. Ik denk dat dat wél zo is. We moeten wel kijken hoe de

VVSG overleg pleegt met de sociale diensten van de OCMW's. Aan de huidige reglementering verandert op zich niets, maar er moet wel worden nagegaan op welke manier het terugzetten naar 1,56 euro ook effectief vlot kan verlopen.

Ik zal proberen de modaliteiten van de inwerkingtreding van de tarieven samen te brengen met de beslissing over de inzet van de nieuwe middelen en de administratieve vereenvoudiging. Het budget is niet zo gemakkelijk te ramen. Het zal variëren, maar we rekenen op een meeropbrengst van 5 à 6 miljoen. En als ik hier toch een heel kleine voetnoot bij mag maken: in de zomer van 2014 vernamen we in de pers dat het 26 miljoen zou opleveren. Het zal dus anders zijn, maar het klopt uiteraard wel dat het resultaat van de hele oefening een budgettaire ontvangst zal zijn.

De andere vragen kan ik onmogelijk beantwoorden vooraleer de regering een formeel besluit heeft genomen, maar ik denk dat u hiermee toch al de voornaamste elementen hebt gekregen die bij ons beschikbaar zijn.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, morgen zal overleg worden gepleegd met de organisaties. Er is een brede coalitie van misnoegden. U geeft echter het signaal niet van plan te zijn iets aan te passen en er zijn een aantal zaken waarover het gesprek nog gevoerd wordt.

Welke aspecten zijn voor u niet wijzigbaar? Over welke zaken wordt het gesprek nog gevoerd? Waar bevindt zich de marge? U zegt namelijk niet over alles te kunnen spreken, maar over een aantal zaken is de discussie aan de gang.

Als het systeem wordt uitgerold, dan moet het voldoende technisch voorbereid zijn. Er moet voldoende communicatie zijn, want er wordt ingezet op het online verhaal. Wat wordt daar precies mee bedoeld? Betekent dit dat de ouders een e-mail zullen krijgen met de melding dat hun tarief verhoogt naar 5 euro of heeft het betrekking op de kinderdagverblijven? Mijn vraag heeft vooral betrekking op de ouders. Hoe worden de ouders op de hoogte gebracht? Hoe zullen ze een kans krijgen om in een vlotte overgang op tijd naar het OCMW te gaan, zodat het OCMW de tijd heeft het dossier te onderzoeken? Er zijn immers wachttijden van weken tot maanden, afhankelijk van plek tot plek.

Alles wordt nu voorbereid door Kind en Gezin. Vorige week werd de beslissing uitgesteld. Wanneer denkt u te beslissen? Wanneer zal de beslissing in werking treden?

U bent verbaasd dat mensen met een leefloon geen contact zouden hebben met het OCMW. U weet nochtans wie tegemoetkoming nodig heeft. U lijkt te vinden dat die mensen het niet nodig hebben, want anders zou u geen 5,5 miljoen euro aan opbrengsten in de begroting inschrijven. Ofwel gaat u ervan uit dat de mensen de weg naar het OCMW niet zullen vinden en dus hun recht niet zullen laten gelden en dat brengt geld op in de begroting. Ofwel gaat u ervan uit dat ze massaal naar het OCMW gaan en massaal terug worden gestuurd, zonder tegemoetkoming. Wat is uw these? Denkt u dat ze niet zullen komen of denkt u dat ze het niet zullen krijgen?

Welke criteria zullen worden gehanteerd om te oordelen of iemand met een inkomen lager dan de armoedegrens het wel of niet waard is een verminderd tarief te krijgen? Waarom is dit een goed plan?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Met betrekking tot de deregulering en de vereenvoudiging noteer ik dat er al veel stappen zijn gezet in een ruim traject met alle betrokkenen. Ik denk dat alle commissieleden hier vragende partij voor waren. Het staat overigens ook in de motie. U hebt alle thema's overlopen. Ik kan alleen maar tevreden zijn met uw aankondiging dat er voor het zomerreces nog werk zal worden gemaakt van wijzigingen aan de uitvoeringsbesluiten in functie van de vereenvoudiging en de aanpassing van de vergunningsvoorwaarden. Dat kan het werk in de sector alleen maar vergemakkelijken.

Als er nog geen duidelijkheid is over de tarifiering en er overleg moet worden gepleegd binnen de regering en met de betrokkenen uit de sector, dan moeten we ook geen duidelijkheid verwachten. Ik hoop dat u die zult geven zodra ze beschikbaar is en dat de communicatie naar de sector en naar de ouders vlot zal verlopen. We vragen hiervoor blijvende aandacht. U hebt al aangegeven dat het belangrijk is voor de OCMW's en voor de mensen die het niet kunnen dragen en recht hebben op het individueel verminderd tarief, zodat ze hun rechten kunnen laten gelden.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Normaal begint men een repliek met te danken voor de antwoorden die men heeft gekregen. We hebben echter bijzonder weinig antwoorden gekregen op de vragen die werden gesteld. Ik vind de uitleg dat het nog moet worden bekeken op niveau van de regering en het argument dat er nog overleg moet worden gepleegd in dezen onaanvaardbaar. We zijn een parlementaire commissie. We hebben via de pers vernomen dat de nieuwe tarieven op 1 april mogelijk in werking zullen treden, maar een maand op voorhand zou het voorbarig zijn om hierover in dit parlement te discussiëren.

Mochten wij u een vraag stellen over iets dat niet uw eigen bevoegdheid is, zou ik nog snappen dat u zegt dat u het op de regering zult bekijken. Maar dit valt toch onder uw bevoegdheid. U gaat met een voorstel naar de regering. U hebt zelf een plan, een idee. Als u morgen de organisatie ziet, zult u hun toch iets moeten voorleggen of op zijn minst moeten duiden wat uw plan, uw idee is.

Ik was in de vooronderstelling dat we hier als parlement heldere antwoorden zouden krijgen op een aantal basisvragen. Hoe zit het nu juist ineen? Wanneer treedt het in werking? Welke opdrachten krijgen de OCMW's inzake de criteria?

Want er zal toch een brief moeten worden gestuurd naar de OCMW's waarin er wordt uitgelegd welke handvaten er zijn om al dan niet een oordeel te vellen wanneer iemand zich aanmeldt. Of hangt het puur af van de betrokken OCMW's? Mogen zij zomaar zelf bepalen wie wel en niet die extra tegemoetkoming moet krijgen?

Ik vind het raar dat we daarop geen antwoord krijgen.

U zegt verder over de totale meerkost dat het geen 26 miljoen euro zal zijn. Goed, maar hoeveel zal het dan wel zijn? U moet het niet tot op de euro zeggen, maar u zult er toch wel een raming van hebben. U zou toch kunnen zeggen: "In de veronderstelling dat de oefening effectief is zoals nu, zal het ongeveer in die grootteorde zijn." In de begroting staan er bedragen ingeschreven. Ik ga ervan uit dat u daar een idee van hebt en ons, het parlement, daarover meer informatie kunt geven, zodat wij onze mening kunnen geven en daarover kunnen debatteren en niet enkel achteraf akte mogen nemen van de feiten.

Ik heb u gevraagd of u een armoedetoets wilt doen. Een armoedetoets is niet hetzelfde als een overleg met armoedeorganisaties. Een armoedetoets is een instrument met een duidelijk omschreven werkwijze. Mijn vraag was of u een

armoedetoets zou doen, niet of u enkel zou overleggen met armoedeorganisaties. Mijn vraag is om, als er een nieuwe tarifiering is en vooraleer die in werking treedt, een ernstige armoedetoets te doen waarbij u zowel de input van ervaringsdeskundigen als de input van wetenschapsexperten gebruikt om te zien wat voor effect dit zal hebben op de armoede. Ik heb namelijk een flauw vermoeden dat die de armoede in ons land zal vergroten en niet verminderen.

U hebt gesproken over de kinderopvangzoeker. U zegt dat het experiment geen succes was. Maar ik had u een specifieke vraag gesteld over Brussel. Ik denk niet dat u daarop hebt geantwoord. In Brussel is men namelijk wel van start gegaan. In Vlaanderen is het proefproject in Limburg – ik denk regio Hasselt – negatief beoordeeld. Dan moeten we daar natuurlijk niet mee doorgaan. We moeten bekijken welk alternatief er mogelijk is. In Brussel is men wel degelijk gestart met een centraal aanmeldingssysteem via website. Een groot deel van de kinderopvanginitiatieven zijn daarbij aangesloten. Voor hen kan je enkel via dat systeem aanmelden. Maar een heel deel van de kinderopvanginitiatieven zijn daar niet bij aangesloten. Dat creëert heel wat verwarring op het terrein. Mensen weten niet goed waar ze zich nu precies moeten aanmelden. Als je je via het systeem aanmeldt, krijg je slechts zeven maanden vooraleer je opvang van start gaat, een antwoord. Bij andere kinderopvanginitiatieven moet het echter veel vroeger, omdat het wachtlijststelsel nog werkt per kinderopvang.

Minister, waarom is er in Brussel dan wel gestart met zo'n systeem? Hoe zullen de negatieve evaluaties van het proefproject worden vermeden? Wat is uw inschatting van die werkwijze?

Er is nog heel wat gezegd over deregulering. Het is goed dat het project loopt. Indien we vóór de zomer inderdaad op al die punten en thema's tot antwoorden kunnen komen, zetten we een belangrijke stap. We moeten de voorstellen bekijken. Het lijkt mij positief om daarin snel vooruit te gaan.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, uiteraard gaat het nieuwe systeem niet in op 1 april, want dan zou ik u nu uitvoerig kunnen antwoorden op de vragen. Zo gaat dat natuurlijk niet. De regering moet dat besluit goedkeuren. Zoals gezegd, vind ik dat we op dat moment ook een uitspraak moeten doen over de andere twee 'werven' van dit verhaal, namelijk de administratieve vereenvoudiging en de verdeling van de beschikbare middelen. Over het budget, en de manier waarop dat budget indien het systeem niet ingaat bij de start van het jaar, zal schuiven, heb ik toelichting gegeven bij de begrotingsbesprekingen. Dat staat allemaal in het verslag. U kunt dat nalezen. Ik moet daar niets aan toevoegen. Wat ik daarover heb gezegd, is wat op dit ogenblik de toestand is.

Het project van de VGC is een softwareapplicatie zoals er ontwikkeld zijn in een aantal regio's. Het verschilt daarin niet van wat er in andere regio's bestaat. Onze ervaring is dat in een aantal regio's, waar er een goede samenwerking is en er een goed lokaal bestuur is – in dit geval de VGC – dat erin wil investeren en inzetten, men modellen heeft ontwikkeld. Onze aanpak of het voorstel van Kind en Gezin, namelijk om langs twee kanten zicht te krijgen op de beschikbare plaatsen en de gevraagde plaatsen, bleek in de praktijk bij de aanbieders van de kinderopvang niet echt het model te zijn dat zou werken. Er wordt nu bekeken wat de pragmatische modellen zijn die er bestaan en welke we daarvan eventueel kunnen laten upgraden tot een best practice die we overal kunnen toepassen, maar die de oorspronkelijke ambities van de kinderopvangzoeker niet kan vervullen, namelijk dat je beleidsmatig zicht krijgt op de match van vraag en aanbod. Dat laat dat systeem, zoals ik het ken, normaal gezien niet toe.

Er zijn nog een aantal verhalen zoals dat van de VGC. We nemen de oefening die ik heb beschreven mee.

Het punt wat het onlineverhaal betreft, is: als je met een nieuwe tariefstructuur begint, moet je de modaliteiten scherpstellen, maar moet je natuurlijk ook zorgvuldig zijn in de voorbereidende communicatie, in wat de ouders daarover vernemen en hoe ze daarmee moeten omgaan.

U weet dat we in Vlaanderen voor de eerste keer op het niveau van de Vlaamse overheid een zeer brede online geïnformatiseerde aanpak hebben gedaan toen iedereen in het nieuwe systeem kinderopvang werd ingebracht. 140.000 attesten zijn toen opgemaakt in een vrij korte periode. Dat is voor – laat ons zeggen – 90 procent gelukt. Met gelukt bedoel ik dat er vaak ook hulp was van kinderopvanginitiatieven enzovoort. Ouders hebben dat vrij goed administratief kunnen afhandelen. In een aantal gevallen is dat niet gelukt. We hebben een evaluatie gemaakt van de omstandigheden en de lessen die daaruit kunnen worden getrokken.

Als er bij het inlopen van het nieuwe systeem een attest nodig is voor een ouder of voor een koppel, moet je ervoor zorgen dat het online behoorlijk loopt. Je moet er dan ook voor zorgen dat de voorzieningen en alle betrokken voldoende mee zijn met dat verhaal. Daarom kan de inwerkingtreding van dat systeem niet zomaar holderdebolder gebeuren. Nogmaals, het zal de nodige zorgvuldigheid veronderstellen.

Met het principe van een verminderd tarief en een minimaal tarief van 1,56 euro veranderen wij niets aan de bestaande regelgeving die van toepassing is in de Vlaamse kinderopvang. Het begrip verlaagd verminderd tarief en minimumtarief en de procedure waarop de OCMW's daarin tussenkomen, is de procedure zoals ze bij de start van het decreet op de voorschoolse kinderopvang in de regelgeving was vervat. Natuurlijk zullen we gesprekken voeren met de OCMW's om te zien hoe je daarmee kunt omgaan zodat een paar dingen als kader kunnen worden beschouwd. Het is het systeem zoals het al bestond vóór deze nieuwe tariefstructuur.

Ook wat dat betreft, is het belangrijk om te weten hoe we daarmee omgaan in de online-applicaties. Als ik het goed heb begrepen, weten de kinderopvang-initiatieven ook niet of er een leefloon is. Dat kan men op dit moment weten als men een attest meebrengt van het OCMW. Je zit met inkomenstarieven die online worden vastgelegd aan de hand van de fiscale aangiften. Wat dat betreft, moeten een aantal zaken grondig worden bekeken.

Morgen vindt het overleg met de verenigingen plaats. We zullen morgen met hen bespreken wat de verwachtingen zijn over het uitvoeren van een toets op het systeem. Het zou natuurlijk niet correct zijn indien ik zou zeggen dat we de afspraak die in het regeerakkoord staat, op een of andere manier zullen uitvoeren. Er moeten zeker afspraken worden gemaakt over de evaluatie: zorgvuldigheid, modaliteiten enzovoort. Mevrouw Van den Bossche vraagt waarover er dan nog moet worden gesproken. Uiteraard bekijken we hoe dat in de praktijk moet verlopen. Het is uiteraard de bedoeling dat de oorspronkelijke doelstellingen van het decreet, zoals beschreven in het decreet en in de uitvoeringsbesluiten, kunnen worden gehonoreerd, ook ten aanzien van kwetsbare groepen. En dus zijn er een aantal praktische modaliteiten die belangrijk kunnen zijn en waarover we in overleg moeten bekijken hoe we daarmee omgaan. Dat is het gesprek dat Kind en Gezin met de betrokkenen kan voeren. Aangezien een aantal organisaties ook zetelen in het raadgevend comité, veronderstel ik dat het gesprek daar ook zal worden gevoerd.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, ik vroeg over welke aspecten er wel nog wordt nagedacht. Een aantal zijn niet aanpasbaar, een aantal andere wel. U zegt dat de principes in het regeerakkoord staan, maar dat er nog wordt gesproken over de modaliteiten. Wat zijn die modaliteiten? Over welk deel van uw systeem onderhandelt u nog? Waar bevindt zich de marge en waar niet? U kunt synoniemen blijven gebruiken, maar ik zie niet wat u ermee bedoelt. Misschien kunt u ze benoemen. Dat maakt het zoveel eenvoudiger.

Ik mis ook nog een antwoord over de criteria. Bij inkomensgerelateerde kinderopvang is het criterium om een tarief te bepalen, nogal simpel: het inkomen en het aantal kinderen. Dat verandert, tenminste voor mensen met een erg laag inkomen. Daar is het niet meer simpelweg het erg lage inkomen dat het tarief bepaalt. Er wordt geval per geval bekeken of iemand ondanks een erg laag inkomen, toch nog recht heeft op het verminderd tarief. Mijn vraag is op basis van welke criteria dat zal gebeuren. De ene persoon met een laag inkomen zal 5 euro betalen, de andere 1,56 euro. Wat is het criterium om die twee groepen te onderscheiden?

Op welke manier zult u dit meedelen aan ouders? Komt er individuele communicatie naar elke ouder die riskeert meer te moeten betalen?

Het gaat om 5,5 miljoen euro in de begroting. Gaat u ervan uit dat mensen zich niet aanmelden bij het OCMW of gaat u ervan uit dat ze de tegemoetkoming niet zullen krijgen? De inwerkingtreding van uw systeem laat wat op zich wachten, maar de 5,5 miljoen is al ingeschreven in de begroting 2015. Is dat een streefcijfer voor het volledige jaar? Mag u het aantal maanden die intussen zijn verloren, daarvan aftrekken? Moet ik vrezen dat de 5,5 miljoen euro in 2016 wordt verhoogd omdat u een systeem zult invoeren in de loop van het jaar en dit dus maar de helft van de besparing vertegenwoordigt? Zullen we volgend jaar een veel hoger bedrag voor exact dezelfde maatregel moeten lezen?

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Als het niet 1 april is, wanneer dan wel? Dat zullen we vernemen als de regering het erover eens is.

Inzake de armoedetoets zegt u dat we zullen zien en dat de beslissing in het regeerakkoord staat. Moet ik dat interpreteren als dat er geen armoedetoets zal gebeuren voor die zaken die in het regeerakkoord staan? Het is een decretale verplichting om op alle beslissingen een armoedetoets te doen. Het kan zijn dat er met goede bedoelingen in het regeerakkoord bepaalde maatregelen worden genomen, maar dat na een armoedetoets blijkt dat ze een zeer pervers effect hebben op armoede in ons land. Dit lijkt me zo'n maatregel te zijn. Het lijkt me geen argument om een armoedetoets a priori niet te doen. Ik ga ervan uit dat er op deze beslissing een armoedetoets zal gebeuren. Als u liever hebt dat we die vraag influisteren bij de organisaties die morgen komen, dan doen we dat. Het lijkt me echter een gekke manier van werken dat u een armoedetoets zult doen indien er morgen om wordt gevraagd.

Verder sluit ik me aan bij de pertinente opmerkingen van mevrouw Van den Bossche over de begroting en de budgettaire impact.

Minister Jo Vandeuren: Alles wat in het regeerakkoord en de decreten staat, zal worden uitgevoerd. U moet echt niemand verwittigen. We zullen daar zelf de nodige inspanningen voor doen.

De ouders zullen uiteraard worden verwittigd. Vandaar dat er een degelijk communicatieplan en een communicatiestrategie moet worden opgebouwd. Dat moet zorgvuldig gebeuren.

Ik heb bij de bespreking van de begroting ook al gezegd dat we het systeem wellicht niet kunnen invoeren op een snelle manier. Als we de raming dit jaar

maar gefaseerd halen, dan moet dit worden gecombineerd met de manier waarop de extra middelen worden ingezet om budgettair de zaken eenmalig op het beoogde begrotingsdoel te houden. U kunt dat lezen in de verslagen van de begrotingsbesprekingen.

De modaliteiten waarover we spreken, zijn de manieren waarop het systeem in de praktijk kan en moet worden toegepast, wat gemakkelijke methodes zijn en hoe er duidelijke afspraken kunnen worden gemaakt.

Het contact met de OCMW's moet op basis van het oude besluit van de vorige legislatuur worden georganiseerd. OCMW's zijn geautoriseerd om het verlaagd tarief toe te kennen. Aan die bevoegdheid verandert er niets en die wordt hier gebruikt. We zullen met de VVSG en de sociale diensten nakijken of er bepaalde richtlijnen kunnen worden uitgewerkt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Croo aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het gebruik van Vaccinnet in de apotheek – 1465 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Persyn

De voorzitter: Mevrouw Croo heeft het woord.

Mevrouw Caroline Croo (N-VA): Minister, Vaccinnet, het bestel- en distributiesysteem voor vaccins, zou een sluitend systeem kunnen zijn indien alle huisartsen het zouden gebruiken. Dit is jammer genoeg niet het geval, want niet elke huisarts is geïnformatiseerd. Het zou ook een sluitend systeem kunnen zijn indien het ook na de schoolcarrière met opvolging van de vaccinatie door het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB), zou worden voortgezet. Zodra de kinderen de school verlaten, is er geen opvolging meer.

Vanaf de geboorte en zolang men schoolgaand is, gebeurt de opvolging correct. Het probleem stelt zich echter bij jongvolwassenen. Deze groep wordt nog nauwelijks opgevolgd. We kunnen bijgevolg spreken van een lacune in het vaccinatiebeleid. U kunt dus ook niet vermelden dat u tot accurate cijfers zult komen om de exacte vaccinatiegraad bij de Vlaamse bevolking te kennen, want niet alle huisartsen gebruiken Vitalink of Vaccinnet. Dit resulteert in een onvolledig zicht over de juiste vaccinatie van iedere Vlaming. Hierbij komt dan nog de terugkerende opmerking van huisartsen over de steeds toenemende werkdruk door onder andere administratieve taken.

Vaccinnet zou kunnen worden gelinkt aan een gedeeld farmaceutisch dossier in de apotheek. Hoe staat u hier tegenover? Hebt u binnen deze thematiek al voorstellen ontvangen of afgetoetst met stakeholders? Patiënten blijken erg trouw te zijn aan hun apotheek. Dit kan dus een weg zijn. Hoe zult u de huidige vaccinatoren aanmoedigen om zich aan te sluiten bij Vaccinnet, aangezien hiermee de controle op correcte vaccinatie meer sluitend wordt? Welke maatregelen worden nu genomen bij personen die geen gegevens hebben binnen Vaccinnet en ook geen controle hebben over een vaccinatieboekje? Hoe wordt de vaccinatiegraad gemonitord bij deze groep?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Minister, de koppeling aan het gedeeld farmaceutisch dossier in de apotheek is voor mij geen probleem. Je kunt veronderstellen dat wie een vaccin koopt, het ook laat zetten maar het is niet

echt een bewijs dat het vaccin is toegediend. Mevrouw Croo spreekt over de jongvolwassenen. We moeten daar ook de bejaarden bijrekenen. Bij het oplopen van een wonde wordt gevraagd naar de vaccinatie van tetanus. Bij bejaarden komt dat helemaal niet meer aan bod omdat er vaak andere chronische ziektes aanwezig zijn waar de aandacht naartoe gaat.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): De gaten die in een algemeen dekkend kader zitten, moeten zoveel mogelijk worden gestopt. Als er een win-winsituatie ontstaat door het algemeen dekkend te maken, de werklast te doen dalen en een zicht te krijgen op de efficiëntie van het vaccinatieprogramma, dan moet dat worden nagestreefd.

Niet-vaccinatie is sociaal en etnisch ongelijk verdeeld. De grote voorwaarde om het bereik te kunnen veralgemenen, is het goed inschatten van het niet-bereik.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, Vaccinnet is in wezen een bestelsysteem voor de vaccins die door de Vlaamse overheid gratis ter beschikking gesteld worden van de vaccinatoren. Het is gelinkt aan een databank van 'toegediende' vaccinaties. Apothekers kunnen enkel beschikken over een afleverdatum van aangekochte vaccins. Zoals dat ook het geval is met andere geneesmiddelen, is het is niet zo dat een verkocht vaccin ook een 'toegediend' vaccin is. Het gedeelde farmaceutisch dossier maakt onderdeel uit van Vitalink en wordt dus ook via die weg ontsloten naar de apothekers, andere zorgverstrekkers en de burger. In Vitalink worden de actualiseerde vaccinatiegegevens uit Vaccinnet getoond. Dit is zo afgesproken toen Vitalink is uitgebouwd, en daarbij waren ook de apothekers en andere stakeholders betrokken.

Vaccinnet heeft nu al een zeer aanzienlijk bereik onder de vaccinatoren. De laatste cijfers over het gebruik van Vaccinnet door vaccinatoren dateren van september 2013. Toen was ruim 75 procent van de artsen die bij Zorg en Gezondheid vaccins bestelden al gebruiker van Vaccinnet. Sinds begin 2014 stimuleren we het gebruik van Vaccinnet. In het ministerieel besluit van 29 januari 2015 over het bepalen van het vaccinatieschema voor Vlaanderen, wordt het gebruik van Vaccinnet opgelegd voor het registreren van de toegediende vaccinaties die bij de Vlaamse overheid worden besteld. Bestellen van vaccins die via de Vlaamse overheid gratis ter beschikking worden gesteld, kan enkel via Vaccinnet. Als een vaccinator niet registreert, kan hij of zij niet bijbestellen, en moet het Agentschap Zorg en Gezondheid worden gecontacteerd. Dit ministerieel besluit werd in het Belgisch Staatsblad op 6 maart 2015 gepubliceerd.

Vaccinnet is altijd een dynamisch project geweest, en het evolueert nog steeds. Eind 2014 is er overlegd met diensten voor reisgeneeskunde, met arbeids-geneeskundige diensten, universitaire ziekenhuizen en de ontwikkelaars van software voor de elektronische medische dossiers. Het is de bedoeling na te gaan hoe in de nabije toekomst de integratie en automatische registratie van die dossiers kan gebeuren in Vaccinnet.

De programmatie voor de elektronische medische dossiers is volop aan de gang. Het is de bedoeling te komen tot een eenmalige registratie, waarbij de gegevens zowel in het elektronische medisch dossier als in Vaccinnet terechtkomen. Dat zal zeker leiden tot een administratieve vereenvoudiging voor de artsen. Het is niet juist dat de vaccinaties niet zouden kunnen worden geregistreerd in Vaccinnet als de arts nog met een papieren medisch dossier werkt. Merk ook op dat noteren op papier ook tijd en moeite kost.

Behalve voor polio, waarvoor de vaccinatie nog steeds een federale verplichting is, is vaccinatie een sterk aangeraden maar wel vrijwillig gegeven. Behoudens de gemaakte uitzondering zijn er op individueel vlak dan ook geen maatregelen nodig. Het monitoren van de vaccinatiegraad bij de algemene bevolking kan inderdaad niet via een onvolledige databank. Naarmate meer en meer vaccinaties worden geregistreerd in Vaccinnet, wordt de vaccinatiedatabank vervolledigd.

Het niet beschikken over een volledige databank is echter geen beletsel om de vaccinatiegraad van de bevolking te kennen. Voor het bepalen van de vaccinatiegraad van kinderen en jongeren werden in het verleden verschillende studies op basis van representatieve steekproeven uitgevoerd. De gebruikte methodiek is door de Wereldgezondheidsorganisatie aangeraden en gevalideerd. Vlaanderen scoort trouwens goed wat betreft de vaccinatiegraad. Naast dergelijke vaccinatiegraadstudies is ook sero-epidemiologisch onderzoek – onderzoek waarbij in het bloed van een steekproef van de bevolking wordt gekeken naar antistoffen – belangrijk om de beschermingsgraad van de bevolking te kennen. Het actieplan dat hoort bij de gezondheidsdoelstelling biedt daar ruimte voor.

Wat de vraag van de heer Van Malderen betreft: we weten dat we voor bepaalde groepen extra initiatieven moeten nemen. Er zijn mensen – ook mensen van Kind en Gezin – die die mensen opzoeken om te proberen hen ervan te overtuigen om te laten vaccineren.

De voorzitter: Mevrouw Croo heeft het woord.

Mevrouw Caroline Croo (N-VA): Minister, ik dank u voor het antwoord. Toch wil ik er nogmaals voor pleiten dat we het farmaceutisch gedeeld dossier en het medisch gedeeld dossier aan elkaar koppelen. Vaak stellen we vast dat we daar werk van zouden moeten maken. We zouden veel sneller toegang moeten krijgen tot Vitalink. Als patiënt kunnen we niets op Vaccinnet opzoeken. Een rondvraag in mijn omgeving leert me dat de mensen zelfs niet weten of hun kinderen met de vaccinaties in orde zijn, en van de mijne weet ik het ook niet. Inmiddels heb ik zes of zeven boekjes over mijn zonen gekregen, uitgereikt door verschillende scholen. Zelf kan ik ook niet meer volgen. Ik denk dus dat we Vitalink echt moeten promoten.

Mevrouw Freya Saeyns (Open Vld): Minister, u hebt al verklaard dat de vaccinatiegraad in ons land enorm hoog is. Volgens een studie naar de vaccinatiegraad is 98 tot 99 procent van onze kinderen gevaccineerd.

Er zijn nog een aantal problemen met Vaccinnet. Vervallen vaccins kunnen niet worden geregistreerd. Vaak moet de betrokkene de dienst bellen en de vaccins meegeven met de persoon die nog eens vaccins komt leveren. De teller wordt een aantal vaccins hoger geplaatst. Dat is nog een mankementje.

Ik heb nog een opmerking over de registratie. Een registratie is een zaak, maar een juiste registratie is nog een andere zaak.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: De mensen die een pleidooi houden voor de promotie van Vitalink, zijn welgekomen ambassadeurs. Dit is immers een zeer belangrijke zaak. Het is onze ervaring dat de softwareleveranciers echt moeten worden overtuigd om voor een heel klantvriendelijke aansluiting te zorgen. Blijkbaar kunnen ouders nauwelijks de vaccinatiestatus van hun kinderen zien. Alles staat of valt met de volledigheid van de databank. De tijd van de boekjes is voorbij. Dat gaat niet meer. We moeten iedereen ervan overtuigen dit in de databank in te voeren. Een huisarts die een vaccin toedient, voert die informatie in het medisch dossier in. Het lijkt me logisch dat deze informatie ook automatisch zou

worden overgeschreven. Nu vragen we inspanningen van de huisartsen die technisch perfect kunnen worden vermeden.

Ik wil iedereen danken voor de aanmoedigingen om dit voort te zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cindy Franssen aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over preventie van huidkanker – 1472 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Persyn

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen (CD&V): Voorzitter, het aantal gevallen van huidkanker neemt ook in ons land toe. Elk jaar komen er ongeveer 30.000 gevallen bij. Een van de grootste factoren die huidkanker veroorzaken, is de kunstmatige uv-straling die van zonnebanken afkomstig is. Volgens wetenschappelijk onderzoek kan de zonnebank naast asbest en tabak in de hoogste risicocategorie voor de ontwikkeling van kanker worden geplaatst.

Oorspronkelijk dachten we dat vooral de uv B-straling schadelijk was. Inmiddels staat echter vast dat de uv A-straling even schadelijk is. Het laatste advies van de Hoge Gezondheidsraad hierover dateert van een tijdje geleden. In dat advies staat dat het gebruik van zonnebanken en van gelijkaardige apparatuur zeker niet nodig is.

De voorbije weken heeft mevrouw Van Hoof de minister van Consumentenzaken bevraagd over de frequentie van de controles op zonnebanken en over de vraag of de registratie van de zonnebankcentra verplicht zou moeten worden gemaakt. De cijfers zijn schrijnend. De bevoegde overheidsdiensten hebben nog maar weinig controles uitgevoerd. Bovendien blijken slechts enkele zonnebankcentra in orde met de voorzorgsmaatregelen.

De Stichting tegen Kanker wil dat de zonnebankcentra worden afgeschaft. Er worden niet voldoende voorzorgen getroffen en de schadelijkheid van de zonnebanken is meer dan ooit bewezen. Dit is uiteraard een federale bevoegdheid. De sensibilisering en de preventie behoren echter tot onze corebusiness.

De recentste informatiebrochure dateert uit 2008. Zoals we weten, zijn sinds 2008 al heel wat concrete besluiten getrokken uit onderzoeken. De verschillende overheden moeten dan ook nieuwe communicatielijnen zoeken om vooral kinderen, jongeren en mensen met huidtype 1 te sensibiliseren. We mogen ons daarbij niet enkel focussen op de gebruikers van de zonnebankcentra, maar ook op de particuliere bezitters van zonnebanken.

Het gebruik van zonnebanken of de langdurige blootstelling aan zonlicht passen, net als ongezonde voeding, gebrek aan beweging, roken of alcoholgebruik binnen levensstijlen met negatieve gevolgen voor de gezondheid. Voor ongezonde voeding, onvoldoende beweging, het gebruik van alcohol en dergelijke zijn doelstellingen voor het preventiebeleid vooropgesteld. Er is een bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker, borstkanker en dikkedarmkanker. Voor de preventie van huidkanker is dat echter nog niet het geval. Euromelanoma, de jaarlijkse campagne die mensen de mogelijkheid biedt zich voor een gratis screening in te schrijven, is een eerste, maar te vrijblijvende stap in de goede richting. Het aantal gevallen van huidkanker blijft, onder meer ten gevolge van het veelvuldig gebruik van zonnebanken, immers exponentieel toenemen.

Minister, hoe zult u in het licht van het Preventiedecreet van 2003 de preventie van huidkanker in de loop van de legislatuur uitwerken? Is de controle en de registratie van de zonnebanken of de zonnebankcentra al op de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid of op de interkabinettenwerkgroep van het Nationale Kankerplan ter sprake gebracht? Welk besluit is toen genomen? Welke maatregelen zullen worden getroffen? Welke ondersteuning biedt de Vlaamse Regering de communicatie, zoals de campagnes van de Stichting tegen Kanker, die in het licht van de preventie van huidkanker wordt gevoerd? Zult u, buiten de campagnes van deze organisaties en rekening houdend met het voortschrijdend inzicht en met de wetenschappelijke studies over het onderwerp, nog andere communicatie over de preventie van zonnebankgebruik verspreiden? Zal dit al dan niet in samenwerking met de federale overheid gebeuren?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Voorzitter, de vraag naar preventie is terecht. Wij stellen ook regelmatig vragen over preventie. De vraag is echter hoe we de mensen nog zullen bereiken indien we voor elk niet-wenselijk gedrag een preventiecampagne organiseren.

Minister, volgens mij wordt u ook met dit probleem geconfronteerd. Er is met betrekking tot veel zaken nood aan preventie. Hoe zorgen we ervoor dat de mensen die preventieboodschap nog oppikken als er al zo veel preventiecampagnes zijn?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, de budgettaire situatie maakt het noodzakelijk beleidskeuzes te maken en de middelen efficiënt in te zetten. Zoals daarnet al is vermeld, geven we binnen de bevoegdheid inzake kankerpreventie de komende jaren prioriteit aan de uitvoering van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen en initiatieven gericht op de bevordering van een gezonde levensstijl, onder meer in verband met roken, en op de uitvoering van de Vlaamse gezondheidsdoelstelling betreffende het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker, borstkanker en dikkedarmkanker.

Een bevolkingsonderzoek bestaat erin een screening naar een aandoening systematisch aan een doelgroep aan te bieden. In Vlaanderen kan dit pas worden georganiseerd na een grondige afweging van de wetenschappelijke deugdelijkheid, de maatschappelijke relevantie, het evenwicht tussen de voor- en de nadelen en de doelmatigheid. Op dit ogenblik beschikken we over onvoldoende wetenschappelijke argumenten voor de organisatie van een bevolkingsonderzoek naar huidkanker.

De controle en de registratie van de zonnebanken staat vermeld in het Nationaal Kankerplan 2011-2015. Dit is een federale bevoegdheid. Deze maatregel is niet afzonderlijk in de interkabinettenwerkgroep van het Nationale Kankerplan besproken. De interkabinettenwerkgroep van het Nationale Kankerplan heeft sinds het voorjaar van 2014 niet meer vergaderd.

Het thema is recent opgenomen in de werkzaamheden van de ruimere interkabinettenwerkgroep chronische ziekten. Deze interkabinettenwerkgroep is net van start gegaan. Een prioriteitsstelling is in opmaak.

Een gezamenlijk plan van aanpak betreffende de sensibilisering en de bewustmaking inzake kanker biedt volgens mij een grotere kans op succes dan op zich staande acties van verschillende organisaties. Om die reden heb ik tijdens het traject leidende naar de gezondheidsconferentie over bevolkingsonderzoeken naar kanker een werkgroep sensibilisering bevolkingsonderzoek naar kanker

opgericht. In deze werkgroep zetelen de ngo's, de mutualiteiten, vertegenwoordigers van de consumenten en andere deskundigen. Hun opdracht bestaat er onder andere in onderlinge acties en campagnes op elkaar af te stemmen en te stroomlijnen met het globaal communicatieplan voor de communicatie over het bevolkingsonderzoek naar kanker.

Wat de preventie van huidkanker betreft, is mijn administratie in de Alliantie voor de Preventie van Huidkanker vertegenwoordigd. Deze alliantie brengt actoren in de preventie van huidkanker en van kanker bij elkaar. De alliantie wil het overzicht bewaren van de geplande acties en wil, indien dit nodig zou blijken, de initiatieven samenbrengen en afstemmen op de campagnes voor de preventie van huidkanker.

Rekening houdend met de aanhoudende budgettaire krapte en met de Vlaamse beleidsprioriteiten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg, plant de Vlaamse overheid momenteel geen communicatie over de preventie van zonnebankgebruik. De communicatie over de risico's die aan het gebruik van commerciële producten zijn verbonden, is een bevoegdheid van de federale overheid en van Europese instanties.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen (CD&V): Minister, dank u voor het antwoord. De bekommernis gaat natuurlijk uit naar min-18-jarigen die thuis wonen waar er een zonnebank aanwezig is. Ik deel uw mening dat we tot een verregaande samenwerking moeten komen en dat we, voor wat betreft de gezonde levensstijl, alles globaal moeten bekijken. Ik hoop dan ook dat het mee aan bod kan komen op de geplande gezondheidsconferentie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de vzw Centrum OBRA en preventieve ondersteuning van jonge geïnterneerden – 1526 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Persyn

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Voorzitter, minister, 4Hobo is een innovatief project voor jongeren bij wie men een beperking vermoedt of vaststelt en die dreigen in de criminaliteit te belanden. Sinds 2001 werkt de vzw, een voorziening van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), in de gevangenis van Gent met geïnterneerden met een verstandelijke beperking tussen de leeftijd van 16 en 25 jaar. De blijvende toestroom van geïnterneerden in de gevangenis heeft 4Hobo gemotiveerd om een preventieve ondersteuningsvorm op te richten die jongeren en hun netwerken tijdig kan bijstaan. Het hoofddoel is ervoor te zorgen dat de jongere niet in de criminaliteit terechtkomt. Op die manier wordt een opsluiting in een gevangenis of een duurdere zorgvorm vermeden.

Dit project kan het verschil betekenen voor de jongere, maar ook voor de maatschappij. Schade die niet is aangericht, hoeft men niet verder mee te dragen. We weten allemaal dat re-integratie steeds moeilijker wordt als men bovenop het stigma van geïnterneerde ook nog eens het extra label van gedetineerde krijgt.

4Hobo is innovatief en past volgens mij ten volle in het actieplan Jeugdhulp. Na twee jaar proefdraaien heeft de vzw haar conclusies gebundeld en is ze – geheel terecht volgens mij – op zoek naar erkenning en subsidiëring voor haar werk. Minister, bent u vertrouwd met dit project? Hoe staat u tegenover de werking en het project van 4Hobo? Acht u het zinvol om de preventieve ondersteuningsvorm verder te ondersteunen en verder te ontwikkelen? Hoe denkt u dit te kunnen realiseren, zowel praktisch als financieel? Acht u het zinvol om de preventieve ondersteuningsvorm die in één instelling is uitgewerkt verder uit te rollen naar en te implementeren in andere detentiecentra in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Het project 4Hobo van Centrum OBRA is inderdaad een zinvol initiatief. Het kan het verschil maken voor een aantal jongeren die tijdens de overgang tussen minderjarigheid en volwassenheid dreigen te ontsporen. Het forensisch jongerenproject zet in op preventie en op het vermijden van instroom van personen met een verstandelijke beperking in de gevangenis. In zoverre de ondersteuning bijvoorbeeld detentie kan vermijden, maakt dit voor de betrokken jongeren een enorm verschil uit, niet alleen voor hun zelfbeeld, maar ook voor hun tewerkstellingskansen, sociale integratie, enzoverder.

De werking van 4Hobo is gericht op jongeren met een vermoeden van een handicap en risicogedrag. Voor jongeren met een erkende handicap kunnen de bestaande kanalen binnen het VAPH benut worden.

In eerste instantie kan worden nagegaan hoeveel van deze begeleidingen kunnen worden opgevangen binnen de rechtstreeks toegankelijke hulpverlening, zoals een mobiele ondersteuning voor jongvolwassenen vanuit het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. Dit systeem zal trouwens nog verder worden versoepeld zodat jongeren ongeveer dertig begeleidingen per jaar kunnen krijgen zonder inschrijving bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. Daarnaast wordt momenteel de persoonsvolgende financiering uitgetekend: jongeren met een erkende handicap moeten aanspraak kunnen maken op een persoonsvolgend budget, waarmee hun ondersteuning kan worden gefinancierd of minstens gefinancierd op een beperkte manier als het over een forfait gaat.

In de fasering van het basisondersteuningsbudget geven we voorrang aan gezinnen met kinderen en aan jongvolwassenen tot en met 25 jaar. Ook bij de prioritering van de vragen tot trap 2 van het persoonsgebonden budget in cash of voucher wordt uitdrukkelijk voorzien in continuïteit voor jongvolwassenen. Het lijkt me niet aangewezen om voor deze specifieke doelgroep vanuit het VAPH specifieke financieringsstromen op te zetten die buiten de concepten van de persoonsvolgende financiering vallen. Dit project moet ook worden geïntegreerd in de benadering van integrale jeugdhulp. In het uitbreidingsbeleid voor personen met een handicap werd in 2 miljoen euro voorzien voor jongeren tot de leeftijd van 25 jaar met een complexe problematiek, waarbij ook sprake is van een beperking waarvoor de reguliere jeugdhulpverlening ontoereikend is. Die middelen hebben ook tot doelstelling om de continuïteit in de hulpverlening te verzekeren.

Het project zou kunnen aansluiten bij het intersectoraal zorgnetwerk in de regio Oost-Vlaanderen. Ik begrijp dat er lokaal de nodige netwerkcontacten zijn om dit te realiseren. Dit initiatief kan momenteel rekenen op de steun van de provincie Oost-Vlaanderen en van de stichting Porticus. Mijn administratie zal de verschillende mogelijkheden inzake financiering van dit project met de initiatiefnemers bespreken.

Het is net eigen aan 4Hobo ('zwerver') dat ze werken vooraleer er sprake is van detentie, waardoor het project dus niet gekoppeld is aan een detentiecentrum.

De methodiek kan ook in andere regio's nuttig zijn, waardoor het me niet zinvol lijkt dit aan bepaalde detentiecentra te koppelen. Het is wel aangewezen eerst meer duidelijkheid te kunnen krijgen over mogelijke financiering, rekening houdende met de reglementaire en budgettaire mogelijkheden, vooraleer over te gaan tot een verdere actieve verspreiding van deze ondersteuningsvorm.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Minister, ik dacht dat ik uw antwoord begreep, maar met die laatste toevoeging moet ik eerlijk zeggen dat ik het niet meer begrijp. U begint met te zeggen dat dit allemaal moet passen in het decreet Persoonsvolgende Financiering, in het rechtstreeks toegankelijke luik dan wel via basisondersteuning. We kunnen ons daarbij afvragen of we voor deze groep afdoende antwoorden kunnen bieden met de 300 euro waarin is voorzien. Dan zegt u op het einde dat we een zicht moeten krijgen op de financiële middelen. Het lijkt mij eerlijk gezegd nogal moeilijk met elkaar te rijmen. Kunt u dat verduidelijken?

Enerzijds verwijst u naar het reguliere algemene kader en zegt u dat het niet aangewezen is om daarvoor in aparte financieringslijnen te voorzien, waar dit dan als parallel circuit zou gaan bestaan. Anderzijds zegt u dat we alvorens iets te doen dat niet gelinkt is aan één specifiek detentiecentrum, naar budgettaire middelen gaan zoeken. Of is dit een verkapte boodschap om te zeggen dat u dit project niet zinvol acht? Maar dan hoor ik dat liever letterlijk van u, maar dat zou dan wel in tegenspraak zijn met het feit dat u in het begin hebt gezegd dat dit soort van projecten wel degelijk het verschil kunnen maken.

U verwijst naar de 2 miljoen euro uitbreidingsbeleid in integrale. Betekent dat dat dit project mee in ogenschouw kan worden genomen?

Ik heb nog een meer algemene vraag. Het is een project dat mee is opgezet vanuit de provincie. Waar in heel Vlaanderen provincies projecten in de welzijnsfeer hebben opgezet, zal men dat als gevolg van de interne staatshervorming in de toekomst niet meer kunnen doen. Voorziet u in de nodige middelen en incentives om dergelijke innovatieve projecten ook in de toekomst mogelijk te maken? De nood is duidelijk.

We kunnen duidelijk winst maken doordat in concreto mensen met een verstandelijke beperking niet in de criminaliteit verzeild geraken en daardoor maatschappelijke en individuele schade kan worden vermeden. Hoe gaat het beleid er blijven voor zorgen dat dergelijke projecten ook in de toekomst kunnen worden opgezet? Dreigt er geen verschraling als we dat niet doen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Het is duidelijk dat dat project wel degelijk een zinvol initiatief is. Maar, zeker als we spreken over een veralgemening, dan moet je dat niet meer in een project kunnen doen, dan moet je dat kunnen verduurzamen, dan moet dat passen binnen de op te zetten en te ontwikkelen financierings-systemen. Dat geldt ook voor de bijdrage van de provincie. In algemene termen is de procedure die we nu volgen, dat we proberen lijsten te maken van alles wat de provincies nog in onze sector doen, om dan te kijken, in overleg, of dat naar Vlaanderen moet, gereglementeerd, gestructureerd enzovoort, of om te kijken wat de andere oplossingen zijn. Ik neem aan dat dat project ook in die inventaris en in die zoektocht voorkomt. In uw laatste vraag scheen u te suggereren dat we dergelijke dingen zouden koppelen aan detentiecentra, terwijl het inzicht van onze administratie is dat we dat meer moeten passen in de rugzakredenering die we met het decreet Persoonsvolgende Financiering hebben opgezet.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Minister, wat houdt u tegen om, als u tot tweemaal toe zegt dat dit zinvol is, dit ook gewoon uit te rollen over de rest van Vlaanderen? Hoe gaan we ervoor zorgen dat er na 2016, op het moment dat provincies enkel nog met grondgebonden bevoegdheden mogen bezig zijn, opvolgers van dergelijke projecten die inspelen op problematieken die op dat moment opduiken, blijvend een plaats krijgen? Hoe zult u innovatie in uw beleidsdomein mogelijk maken? U hebt al meermaals op de dynamiek gewezen waarbij er ideeën ontstaan, die heel vaak op ondersteuning vanuit de provincies kunnen rekenen. Er zijn tientallen projecten in heel Vlaanderen. U zegt dat er een inventaris zal worden gemaakt. We hebben de inventaris van de projecten die we desgevallend na evaluatie kunnen voortzetten. Maar als dat daar stilvalt, dan bevriezen we eigenlijk het welzijnslandschap vanaf 2016 en dan gaan we wellicht binnen enkele jaren zeggen dat we een aantal maatschappelijke trends hebben gemist en een aantal innovatieve mogelijkheden niet hebben benut.

Minister, wat houdt u tegen om dit project, dat u tot tweemaal toe zinvol hebt genoemd, uit te rollen? Voor mijn part mag dat los van detentiecentra, want het uitrollen over heel Vlaanderen betekent dat je dat loskoppelt van één voorziening. Hoe gaat u ervoor zorgen dat u projectwerking ook in de toekomst mogelijk maakt?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega, zoals ik gezegd heb, wordt er met de initiatiefnemers gekeken hoe het wat kan verduurzamen. Uiteraard, als dat best practices zijn, als dat kan passen binnen de rechtstreeks toegankelijke hulpverlening, die voor heel Vlaanderen beschikbaar is, dan kan men deze methodieken en dergelijke zeker ook verspreiden. Nogmaals, dat is niet het punt. Het punt is dat als je het duurzaam wilt doen, het moet passen binnen de concepten die we nu het ontwikkelen.

U vraagt hoe we in de toekomst omgaan met het innovatieve in het verhaal. Eerlijk gezegd, de paradigmashift naar een vraaggestuurde financiering, met grotere autonomie voor de vrager, gekoppeld aan een flexibilisering van de reglementering op de bestaande voorzieningen en diensten, is een kader waarvan ik hoop dat het tot veel sociaal ondernemerschap en innovatieve aanpakken aanleiding zal geven. Met de regelmaat van de klok wordt ervoor gewaarschuwd dat we uit de 'projectitis' moeten geraken en dat we zo veel mogelijk moeten verduurzamen. Op het moment dat je een megahervorming doet, moet je proberen die innovatieve stimulus in het systeem te incorporeren en niet alleen maar afhankelijk te maken van projectfinanciering. Dat zal natuurlijk nooit helemaal verdwijnen. Het lijkt me de meest wijze piste dat we voor de volgende jaren kijken hoe je de ervaring van dergelijke zaken, deze methodologie, kunt inkantelen in diensten die bijvoorbeeld thuisbegeleiding organiseren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de kwaliteit en capaciteit van de kinderopvang – 1511 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Persyn

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Er zijn vorige week verschillende debatten geweest rond kinderopvang. We hebben er daarstraks al een gehad. Er zijn dus verschillende deelaspecten. Vorige week is een aantal debatten ontstaan omdat professor Vandenbroeck, die momenteel aan een studie werkt over de Vlaamse kinderopvang in opdracht van Kind en Gezin, al inzichten heeft gedeeld over de kwaliteit en de capaciteit van de kinderopvang.

Het gaat over drie aspecten of meer bepaald drie alarmsignalen die hij geeft. Het zijn geen neutrale mededelingen.

Het eerste aspect gaat over de capaciteit. De ambitie die we hebben om tegen 2020 een behoeftedekkend aanbod te hebben, zal niet worden gehaald volgens professor Vandenbroeck. Hij meent dat de prognoses van wat een behoeftedekkend aanbod is, verkeerd zijn gemaakt. Het gaat over een verkeerde inschatting van de groei en van de uitval van onder meer onthaalouders. Er is wel een ambitie, maar er is geen jaarlijks groeipad daarnaartoe. Die ambitie is dan ook niet haalbaar.

Verder is het aantal kinderen per verzorger veel te groot. Kwaliteitsvol zorgen voor acht à negen kinderen is niet mogelijk. Als men dan weet dat er tijdens rustpauzes soms veertien kinderen bij een verzorger zijn, dan is dat onaanvaardbaar. Ik denk dan aan de brandveiligheid. Onlangs circuleerde er een online nepartikel over de ontruiming van een kinderopvangverblijf waarbij er helaas onvoldoende personeel was om alle kinderen te ontruimen. Er was maar een verzorger voor veertien kinderen. Daarmee wilde men aankaarten dat het risicovol is om veertien kinderen bij een verzorger te laten. Zelfs al gaat het om een rustmoment, baby's en peuters slapen niet altijd op momenten waarvan wij vinden dat ze zouden moeten slapen.

Door een aantal maatregelen vallen kansarmen uit de boot, aldus professor Vandenbroeck. We hebben het daarnet al gehad over de tarieven maar nog niet over de toegenomen tarieven. De manier van registeren betekent hier een drempel. De regel 'bestellen is betalen' is ingevoerd, terwijl het net kansarmen zijn die flexibele en tijdelijke opvang nodig hebben om niet in moeilijkheden te geraken. Om sociale redenen moet men ook een afwijkend tarief kunnen toestaan. Dat zijn maatregelen waarbij kansarmen extra drempels ondervinden.

Dit zijn fundamentele opmerkingen. Het gaat niet over een oppositielid dat iets beweert, maar over een onderzoeksgroep die in opdracht van Kind en Gezin de Vlaamse kinderopvang analyseert. Dit zijn zaken die we zeer au sérieux nemen.

Het decreet is nog niet zo lang in werking. Het is nog niet te laat om aanpassingen door te voeren en de uitvoering daarvan eventueel bij te sturen.

Minister, zult u het groeipad – en dan heb ik het over het eindcijfer dat we moeten bereiken om een behoeftedekkend aanbod te hebben – bijstellen op basis van aangepaste berekeningen? In welk budgettair groeipad voorziet u? Weet u hoeveel er jaarlijks zal worden vrijgemaakt om dat doel te bereiken? We hebben dat na enig aandringen gekregen voor het uitbreidingsbeleid voor personen met een handicap. Ik denk dat eenzelfde oefening voor de kinderopvang zeer relevant zou zijn.

Dit jaar wordt 20 miljoen euro uitgetrokken, maar het is nog niet helemaal duidelijk hoe die zal worden verdeeld. U hebt vorige week op de radio gezegd dat de uitvoering van de cao 7 miljoen euro zal kosten. En dan is er nog het Rekenhof dat heeft opgemerkt dat van die 20 miljoen euro wellicht 10 miljoen euro naar de compensatie voor de besparingen bij Kind en Gezin zal gaan. Hoe zal die 20 miljoen euro worden verdeeld en besteed?

Zult u de normen voor het aantal kinderen per begeleider verlagen? De meeste partijen in dit parlement hebben al opgemerkt dat de norm in Vlaanderen te hoog ligt. Het aantal kinderen per begeleider ligt te hoog. Bent u bereid om dat te herzien en bent u al nagegaan of het haalbaar is om dat aantal te verlagen naar een zestal kinderen per begeleider?

Heeft er een armoedetoets plaatsgevonden op dit decreet en werd daarbij rekening gehouden met de impact van de elektronische registratie, het principe 'bestellen is betalen' en de beperking van de mogelijkheid om omwille van sociale redenen afwijkende tarieven toe te staan? Op welke manier zult u deze extra obstakels voor kansengroepen proberen weg te werken? Welke flankerende maatregelen zult u nemen om te zorgen dat die drempels worden weggewerkt voor mensen die in kansarmoede leven?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Deze vraag sluit aan bij de vragen van daarnet. Zij hadden eigenlijk gekoppeld kunnen worden aangezien heel wat vragen terugkomen.

Onze fractie is al tevreden dat er in de huidige budgettaire context 20 miljoen euro bijkomende middelen zijn. Over de besteding daarvan hebben we het al gehad in de commissie. Ik noteer echter uw vraag en mogelijk is daar intussen nog meer concrete informatie over.

Mevrouw Van den Brandt, uw tweede vraag sluit aan bij uw eerste vraag. Beleid voeren met beperkte financiële middelen impliceert dat er keuzes moeten worden gemaakt. Ik vind het nogal kort door de bocht dat u en/en zegt zonder zelf aan te geven wat voor u de prioriteit is. Als we een beperkt budget hebben en we vinden allemaal dat er meer capaciteit nodig is, hoe kunnen we dit dan rijmen met een daling van de norm van het aantal kinderen per begeleider? We pleiten allemaal voor een voldoende aanbod aan kinderopvang maar ook voor een leefbare sector.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Dat beperkte budget is natuurlijk niet de keuze van Groen.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Iedereen is voorstander van een voldoende aanbod en een leefbare sector maar daarin moeten keuzes worden gemaakt. We weten dat die norm redelijk hoog ligt maar mijn vraag is toch om het decreet uit te voeren en de aanpassingen door te voeren die de minister heeft aangekondigd met betrekking tot vereenvoudiging. Dat zal de initiatieven al heel wat meer zuurstof kunnen geven en meer tijd vrijmaken – die nu administratief wordt ingevuld – voor de begeleiding van kinderen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp·a): Minister, mevrouw Van den Brandt vraagt terecht of u intussen een groeipad hebt opgesteld. Ik hoop dat u daar deze keer 'ja' op antwoordt en dat u niet zegt dat er geen plan is om tegen 2020 in voldoende betaalbare en kwaliteitsvolle plaatsen te voorzien voor kinderen. Ik hoop op een plan van aanpak waarbij u kunt zeggen wat u dit jaar zult doen, en wat volgend jaar. Ik heb er alle begrip voor dat u zegt dat 2015 geen gemakkelijk jaar is en dat ook 2016 zich moeilijk aankondigt. Maar ik verwacht dan wel een pad waarbij ik zie dat u vanaf 2017 in volle vaart vooruitgaat om alsnog 2020 te halen. Ik steun die vraag naar een plan. Het is niet de eerste keer dat we u dat voorstel doen.

U zegt dat u 20 miljoen euro per jaar hebt. Daarvan gaat 7 miljoen euro naar de cao. Dan blijft er nog 13 miljoen euro over voor het uitbreidingsbeleid. Maar daarnet antwoordde u op mijn vraag dat net dat deel van de 5,5 miljoen euro dat u dit jaar alvast niet haalt, door de tarieven voor mensen in armoede op te trekken, moet worden gecompenseerd door uw huidige budgetten, van het uitbreidingsbeleid heb ik begrepen. Dat betekent dat er wellicht nog minder uitbreidingsbeleid komt dan wij al dachten. Hoe denkt u daar dan toch te geraken tegen 2020? U zegt altijd dat 2016 een moeilijk jaar zal worden. Maar wat bedoelt u daarmee? Bedoelt u dat u niet de volledige 20 miljoen euro zult inzetten, wat op zich al geen fameus bedrag is? Of bedoelt u dat dit bedrag nog lager zal liggen? Wat mogen wij verwachten de periode daarna? U zou toch een idee moeten hebben van wat u tijdens deze legislatuur kunt uitgeven aan kinderopvang. Is dat 13 miljoen euro maal 5, min het extra geld dat u niet haalt bij mensen in armoede? Hoe moet ik dat precies zien? Wat is die rekensom?

Want mevrouw Schryvers heeft gelijk: u zult keuzes moeten maken met het budget dat u hebt. Maar wij weten niet eens goed over welk budget u werkelijk beschikt om uit te geven aan dat nieuwe beleid, dat inderdaad bestaat uit uitbreidingsbeleid, waarbij u nog een keuze zult moeten maken welk deel inkomensgebonden zal zijn en welk niet. Wij pleiten voor een voldoende groot inkomensgebonden deel. Maar wij willen ook niet dat u de andere sector verwaarloost.

Zoals mevrouw Van den Brandt zegt, spelen daar twee elementen: de financiële haalbaarheid van het zelf initiëren van kinderopvang en de werkdruk. Die heeft onder andere te maken met het aantal kinderen dat je tegelijkertijd opvangt. Als je minder kinderen opvangt, kun je dan nog financieel rondkomen? Soms wordt het niet alleen voor de kinderen op een bepaald moment te veel, maar ook voor de persoon die de opvang doet. Zeker als je er alleen voor staat, is dat niet altijd even gemakkelijk.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: De doelstelling om in 2020 een behoeftedekkend aanbod te hebben hoeft niet bijgesteld te worden. Concreet beoogt de Vlaamse Gemeenschap tegen 2016 een aanbod voor minstens de helft van de kinderen jonger dan drie jaar, en vanaf 2020 voor alle gezinnen met een behoefte aan kinderopvang. Op Vlaams niveau halen we de doelstelling voor 2016 nu al. Tegen 2020 zouden er volgens de raming ongeveer 17.500 plaatsen moeten bijkomen.

Het dalend aantal onthaalouders is een evolutie die al langer aan de gang is. Het totale aantal plaatsen in de voorschoolse kinderopvang is de voorbije periode echter uiteraard niet gedaald. We merken ook een zekere verschuiving van gezinsopvang naar groepsopvang. Bovendien maakten een aantal onthaalouders de overstap naar groepsopvang. De voormalige samenwerkende onthaalouders vallen nu onder de groepsopvang.

Vorige legislatuur creëerden we meer dan 20.000 bijkomende plaatsen. Als u de begrotingsinspanning van het gedeelde jaar 2009 meetelt, zullen we die norm tegen 2020 wellicht kunnen halen.

Zoals in de vorige legislatuur ligt er, in tegenstelling tot de gehandicaptensector waar dat in een wet is ingeschreven, niet van bij de start een meerjarenbudget vast. Er wordt telkens jaar per jaar gekeken hoe het extra budget kan worden ingezet om de doelstellingen te halen. Die doelstellingen betreffen niet alleen de capaciteit maar ook de leerbaarheid en betaalbaarheid van de kinderopvang. Je moet dus op meerdere terreinen inzetten.

Voor wat betreft de budgetten van de vorige legislatuur: in het begrotingsjaar 2009 werd ongeveer 39 miljoen euro extra uitgegeven aan kinderopvang, voor

het overige hebben wij de 20 miljoen euro alleen maar gehaald in 2012. Alle andere jaren gingen er minder middelen naar de kinderopvang. Die worden ingezet voor meer dan alleen maar het uitbreidingsbeleid.

Uiteraard wordt de 20 miljoen euro recurrent ingezet. Dat is ook de bedoeling van recurrent geld: dat het recurrent in de kinderopvang wordt ingezet. We zullen toezeggen om 20 miljoen euro recurrent in het systeem te steken in het perspectief van de andere dossiers die daarmee een samenhang vertonen.

Wat betreft het aantal kinderen per kinderbegeleider delen we de mening van professor Vandenbroeck dat het niet kwaliteitsvol zou zijn als per kinderbegeleider steeds zoveel kinderen tegelijk zouden worden opgevangen. Het is echter niet correct te stellen dat er op ieder moment aan een dergelijke hoge ratio wordt gewerkt. De regelgeving legt enkel de maximumnormen op, dat zijn normen die in principe nooit mogen overschreden worden. Toch is deze regelgeving geen algemene achteruitgang: met deze regelgeving wordt voor het eerst een algemene aanwezigheidsnorm ingeschreven. Dat bestond voorheen niet in alle deelsectoren. De nieuwe regelgeving zegt daarnaast ook dat de organisator moet streven naar een norm van één op zeven voor groepsopvang en naar één op vier voor gezinsopvang.

Deze maximumnormen werden geïntroduceerd omdat ze aansluiten bij wat binnen het huidige budgettair kader haalbaar was. In Wallonië hebben ze inderdaad een lagere norm, maar daar subsidiëren ze maar 70 procent van die norm. Daar hebben wij uitdrukkelijk niet voor gekozen.

Uit onderzoek blijkt ook dat een goede omkadering en competente medewerkers en organisaties minstens even belangrijk zijn voor een kwaliteitsvolle kinderopvang. Daarom zetten wij ook in op de pedagogische ondersteuning van de kinderopvanglocaties en op competentieversterking.

Het perspectief van kansarme gezinnen werd altijd in rekening gebracht bij de uitwerking van de nieuwe regelgeving en van het nieuwe instrumentarium. Bij de elektronische procedure voor het verkrijgen van een attest 'kindcode met inkomenstarief' werd van meet af aan rekening gehouden met het feit dat dit voor 10 procent van de ouders moeilijk zou kunnen zijn. Dergelijke problemen stellen zich niet alleen voor de kinderopvang. Het is een zeer belangrijk aandachtspunt voor elke digitalisering van de dienstverlening, waar we als Vlaamse overheid radicaal voor kiezen. Daarom bleef ook de mogelijkheid bestaan om manueel via de Kind en Gezin-lijn een kindcode te verkrijgen. Het klopt dat dit niet zonder problemen is verlopen. De impact hiervan was veel groter dan we konden vermoeden. We hebben hier dan ook uit geleerd hoe dit het best kon worden aangepakt.

Deze kennis zal ook dienstig zijn voor andere sectoren waar digitale processen hun intrede doen in de dienstverlening aan de burger. Op basis van de lessen die werden getrokken, worden nu de voorbereidingen getroffen tot bijsturing van het systeem voor het berekenen van het inkomenstarief en het verkrijgen van een attest ter zake, een attest 'kindcode'.

De regels 'bestellen is betalen' werden van bij de ontwikkeling ervan besproken in een multi-actorgroep waarbij ook de Gezinsbond en het Netwerk tegen Armoede vertegenwoordigd waren, naast de opvangsector zelf. Ook het raadgevend comité van Kind en Gezin gaf advies. De huidige regels zijn hier met opzet niet te strak getrokken, om voor sector en ouders maatwerk mogelijk te maken. Het is evenwel correct dat deze regels in het werkveld niet steeds worden ingevuld op een even sociale wijze die rekening houdt met de wensen en mogelijkheden van de ouders, ondanks duidelijke aanbevelingen ter zake en de

expliciete toelichting over en de vraag naar aandacht voor de sociale geest achter deze regels.

Ondanks heel wat sterke en mooie praktijkvoorbeelden zijn er ook voorbeelden te vinden waar de invulling van deze regels belemmeringen voor bepaalde doelgroepen met zich meebrachten. Daarom werd dit thema al uitgebreid besproken in het kader van het Voortgangsplan decreet kinderopvang, waarbij ook het Netwerk tegen Armoede en het Minderhedenforum betrokken zijn. Binnen dit forum werd afgesproken dat de regels voorlopig ongewijzigd blijven, maar dat we zeker blijven inzetten op sensibilisering en ondersteuning van de sector zodat de voorzieningen op een sociaal verantwoorde manier met deze regels omgaan. Met monitoring zullen we de effectieve problemen blijven opvolgen. Tegelijk zullen we met documenten en met het in beeld brengen van 'good practices' de sector blijven motiveren. Daarnaast blijven we werken aan de knelpunten en obstakels die kansgroepen ervaren in de kinderopvang, onder meer met ondersteunende informatie over de toepassing van de voorrangregels. Deze voorrangregels zijn een instrument om een sociaal opnamebeleid in functie van diversiteit en toegankelijkheid uit te bouwen. De stuurgroep Sociale functie in de kinderopvang, die focust op de brede implementatie van een sociaal beleid in de gehele kinderopvang maar die ook aanbevelingen en knelpunten formuleert in functie van het beleid, blijft voortwerken.

We onderzoeken ook de mogelijkheid om het aantal opvangplaatsen met plussubsidie, specifiek gericht op het werken met kwetsbare gezinnen, te verhogen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Minister, bedankt voor de antwoorden.

Mevrouw Schryvers, u zegt dat we niet voor én-én kunnen gaan, er is nu eenmaal een beperkt budget. Ik herhaal dat het geen keuze van Groen is om maar een beperkt budget te hebben voor kinderopvang, en zeker niet zo'n beperkt budget. Daarom hebben wij een alternatieve begroting opgesteld. Sommige projecten en plannen van deze regering hebben een ontzettend hogere kostprijs. Er waren keuzes, er zijn alternatieven. Ik moet niet zeggen wat wij met 20 miljoen euro hadden moeten doen. U zult van mij alleen maar horen dat 20 miljoen euro onvoldoende is om te doen wat nodig is. U zult mij niet horen zeggen dat je met 20 miljoen euro op al die paarden kunt wedden. Dat bedrag moest dus significant hoger.

Minister, u zegt dat we moeten kijken naar de vorige legislatuur. Ook tijdens de vorige legislatuur vond Groen de investeringen in kinderopvang onvoldoende. Het is niet omdat we in het verleden te weinig hebben gedaan dat we nu ook te weinig moeten doen.

Mevrouw Schryvers, u zegt dat onze norm relatief hoog ligt. Onze norm is de hoogste van de ons omringende landen. Dat is dus niet relatief hoog, dat is zeer hoog.

Minister, ik ben blij dat u de mening deelt dat het aantal kinderen per begeleider te hoog is en dat u dit als een maximum beschouwt, dat u streeft naar een lager cijfer.

In realiteit worden kinderdagverblijven wel gestimuleerd om het maximum te hanteren. Er wordt een beleid gevoerd dat motiveert om zoveel mogelijk de plaatsen op te vullen omdat het anders de financiële leefbaarheid in het gedrang brengt.

U zegt dat u een afweging maakt. Is er een studie die die afweging toont? Hebt u nagegaan wat de impact is en of het mogelijk is om met een lagere norm te

werken? Hoeveel kinderdagverblijven werken in de praktijk al met een lagere norm? Heel wat bedrijfscrèches geven bijvoorbeeld extra financiering om de norm te verlagen. Wat zou de financiële impact van het verlagen van de norm zijn? Ik ga er dus van uit dat als u keuzes maakt, het afgewogen keuzes zijn en dat u over studiemateriaal beschikt om de mogelijkheden na te gaan.

Minister, u hebt geen antwoord gegeven op de vraag hoe de 20 miljoen euro exact wordt verdeeld. Moeten we daarvoor op de begrotingscontrole wachten of kunt u de verdeling al geven? Het zou interessant zijn om de exacte verdeling te kennen.

U zegt dat u geen aanpassing moet doen. Het onderzoek van professor Vandenbroeck loopt verder en eens zijn resultaten er zijn, kunnen we nog eens een debat over die cijfers houden. U hebt onlangs op een schriftelijke vraag van mij over bijkomende plaatsen geantwoord dat er in 2013 1698 plaatsen extra waren. Hebt u dat cijfer ook voor 2014? Klopt het cijfer van 2013? Als er op dat tempo plaatsen bijkomen, zullen er geen 17.000 plaatsen of 40.000 zoals het ABVV zegt, bijkomen.

Het debat over de kindcode is hier gevoerd. Voorzichtig uitgedrukt, was het een hele soep, niet alleen voor kansarmen maar voor iedereen. Het was een klein fiasco. Ik ben blij te horen dat er een evaluatie komt, maar het blijft een complex gedoe en een drempel voor iedereen die heel wat frustratie opwekt.

U zegt dat er bij de regel 'bestellen is betalen' maatwerk mogelijk is. Ik ben het niet helemaal met u eens. Kinderdagverblijven kunnen er bijvoorbeeld niet voor opteren om geen gebruik te maken van die maatregel. Het is verplicht om met die regel te werken en dat zorgt voor veel frustratie. Het was een vraag van een aantal zelfstandige kinderdagverblijven om die regel in te voeren, maar die kinderdagverblijven die willen afwijken – vaak om een sociale reden –, kunnen dat niet. Ik denk bijvoorbeeld aan de gemeentecrèches van Gent die met heel veel plezier op een andere manier het beleid willen implementeren, maar gebonden zijn aan een aantal decretale bepalingen.

U zegt dat u hebt gesproken met het Netwerk tegen Armoede. Zouden wij hun advies kunnen krijgen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik heb niet met die verenigingen gesproken. Ik heb alleen gezegd dat die verenigingen betrokken zijn bij de voortgangsrapportering. Ik heb de samenstelling daarstraks gegeven. Ze zijn geconsulteerd op het moment dat specifiek over dit thema werd gesproken.

De kindratio die nu wordt gebruikt, is gebaseerd op het systeem dat in de zelfstandige sector bestond. In de gesubsidieerde sector was er geen ratio. We hebben die nu veralgemeend ingevoerd. Ook het werken met het opvangplan en het principe 'bestellen is betalen', werden ingevoerd na heel wat overleg met alle partijen en met de ambitie om te komen tot één geharmoniseerd stelsel. Er bestaan heel mooie voorbeelden van hoe kinderopvanginitiatieven met het opvangplan werken. De algemene regel is dat men binnen het opvangplan een aantal dagen afwezig kan blijven zonder dat men een medisch attest moet hebben. Ook dat was een vraag van de sector. We hebben gezocht naar een evenwicht tussen de verschillende verwachtingen en belangen. De zoektocht naar een geharmoniseerd stelsel is een zoektocht naar een synthese van systemen.

2016 zal een moeilijk jaar zijn. Dat heb ik al heel vaak gezegd. We gaan naar een groeipad – waar de ouderenzorg niet is inbegrepen – voor gehandicapten, kinderopvang en jeugdhulp. In het regeerakkoord zijn daar budgettair voorzieningen voor getroffen, maar het is juist dat we die niet op een jaar zetten omdat we willen nagaan hoe dit evolueert doorheen de jaren.

Als we een aantal ambities willen halen – en ook dit heb ik al verschillende keren gezegd –, dan gaan we ervan uit dat we ook trap 1 van dat systeem, het vrije tarief, moeten ondersteunen. Waarom? Als we 17.562 plaatsen willen creëren, gaan we dat niet doen door alleen op trap 2 te focussen. We moeten het ondernemerschap, ook in de sector, een dynamiek geven om mee die plaatsen te creëren. Dat is de reden waarom we het budget op een aantal sectoren moeten inzetten. Straks is er een vraag over de cao. Het is een nieuwe stap om de zelfstandige sector, die aangesloten is bij het paritaire comité van de gesubsidieerde sector, gefaseerd in gelijke financiële verloningsystemen te brengen. Jaar per jaar zal de regering dit onderzoeken en nagaan hoe we het budget intern tussen de verschillende onderdelen van de implementatie van het decreet zullen verdelen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Minister, er blijven nog een aantal vragen onbeantwoord. Ik ga er twee overhouden. We kunnen nog een debat voeren over 'bestellen is betalen', maar dat zal ongetwijfeld de komende maanden worden geëvalueerd.

Ik herhaal mijn eerste vraag nog eens. Op welke manier zal de 20 miljoen euro voor 2015 worden verdeeld? Hoeveel gaat naar de cao? Hoeveel gaat naar trap 1? Hoeveel gaat naar trap 2? Ik ben het met u eens dat het niet enkel naar trap 2 moet gaan, maar dat er ook middelen naar trap 1 moeten gaan.

Mijn tweede vraag was of u analyses hebt over het aantal kinderen per begeleider. Hoeveel kinderen zijn er nu gemiddeld per begeleider? Wat zou het financieel en praktisch betekenen om dat aantal omlaag te halen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Het gemiddelde is 6,83. Neen, mevrouw Van den Brandt, dat moet ik opzoeken. Hoe kan ik dat in godsnaam nu zeggen? Als u cijfers vraagt, dan moet ik die opzoeken. Hoe kan ik nu uit mijn hoofd zeggen wat het gemiddeld aantal kinderen op dit ogenblik is? We zullen zien of die gegevens beschikbaar zijn.

Bij de start was er de erkende en gesubsidieerde sector die een forfaitaire verloning kreeg waar geen prestaties aan werden gekoppeld. Er was geen kindratio of norm. Er was ook de zelfstandige sector die voor 100 procent prestatiegedreven werd gefinancierd en daar was een norm. Bij een geharmoniseerd systeem krijgen de zelfstandigen ook een forfaitaire basis met een deel prestatiegebonden financiering, maar voor de erkende en gesubsidieerde sector verlaagt de forfaitaire basis en wordt de financiering ook voor een deel prestatiegebonden. Zo komt iedereen in hetzelfde financieringssysteem.

Het is heel begrijpelijk dat dat in de mindset en de manier waarop de organisaties ernaar kijken, een omwenteling kan zijn. Maar het is toch logisch dat je probeert te bekijken hoe je van de twee systemen iets kunt maken?

Als men in de vroegere zelfstandige sector op een bepaald ogenblik sluit, of als een gepland kind niet komt, krijgt men de forfaitaire betaling doorbetaald. We hebben dus echt ons best gedaan om te kijken hoe je naar een geharmoniseerd systeem kunt evolueren, maar er moeten inderdaad wel van de twee kanten wat aanpassingen gebeuren.

Wat de verdeling van die 20 miljoen euro betreft, mevrouw Van den Brandt: als de regering een beslissing heeft genomen, zult u dat zeker weten en zult u daar ongetwijfeld over interpellieren of vragen stellen.

Ik wil nog meegeven dat het altijd rond deze periode is geweest dat we rond de nieuwe marge in het kinderopvangbudget een beslissing nemen, omdat we ook moeten zien hoe een aantal zaken met elkaar gecombineerd kunnen worden.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Minister, als ik u vraag of u van plan bent om dat cijfer te doen dalen, zijn dat toch te verwachten bijvragen? Ik vind de vraag naar cijfers en analyse dus geen gekke vraag, maar ik zal ze schriftelijk indienen, om er een duidelijker antwoord op te krijgen.

Vorige week hebt u het cijfer van 7 miljoen euro genoemd voor de cao. Daarom ging ik ervan uit dat de verdeling van de 20 miljoen euro in zicht kwam. Ik dacht ook dat het onlangs op de agenda van de ministerraad van de Vlaamse Regering heeft gestaan, maar dat zal een foute lezing van de agenda zijn geweest van mijnentwege.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de bijzondere collectieve arbeidsovereenkomst binnen paritair comité 331 – 1530 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Peter Persyn

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag gaat over de bijzondere cao binnen paritair comité 331. In mensentaal gaat het over het toepassen van het sectorloon in wat voordien de zelfstandige kinderopvang heette. De toepassing van dat sectorloon sleept al een hele tijd aan. De discussie komt erop neer dat iedereen wel bereid was om dat sectorloon toe te passen, mits het ter beschikking stellen van voldoende middelen. Dan kreeg je de discussie of er eerst een cao moest zijn en dan voldoende middelen, of dat er eerst voldoende middelen moeten zijn om een cao te kunnen ondertekenen.

In december 2014 werd dan een doorbraak gerealiseerd. Er is een brief van de minister vertrokken naar de betrokken sociaal bemiddelaar, de heer Verstraete, waarin men liet weten dat een cao in de sector kon ingaan vanaf 1 april 2015. Letterlijk luidt de brief: "Hierbij brengen we u op de hoogte dat we de nodige voorbereidingen zullen treffen die een verhoging van het budget voorzien voor de initiatieven die binnen het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters onder trap 2 vallen en op vandaag de laagste subsidie ontvangen. De contouren voorzien in de budgettaire marge om de aanpassing terminologie conform het decreet kinderopvang voor baby's en peuters en de besluiten van de Vlaamse Regering tot uitvoering van dit decreet door te voeren, in dit kader zal in 2015 al een opstap gemaakt worden voor de helft van het realiseren van de zogenaamde fase 1, gelijkschakeling sectoraal minimumloon. Concreet betekent dit dat het subsidiebedrag verhoogd wordt van 35,74 euro naar 38,1 euro per plaats per dag."

Nadat men dat gelezen had, gingen de sociale partners ook effectief over tot het ondertekenen van de cao. Ondertussen, minister, bereikten ons vanuit de sector signalen dat er nog altijd onzekerheid bestaat over de financiële regeling. De cao is ondertekend en gaat in op 1 april 2015. Dat is heel binnenkort, maar we hebben vooralsnog geen besluit kunnen terugvinden waar de besteding van die middelen in wordt geconcretiseerd. Binnen dit en veertien dagen moeten voorzieningen en sociale secretariaten en dergelijke allemaal hun voorbereidingen kunnen treffen.

Minister, bevestigt u dat deze cao onverkort zal ingaan op 1 april 2015? Als dat niet zo is, dan hoor ik graag de motivering, en wanneer die cao dan desgevallend wel zal ingaan. Wat is de financiële impact van deze nieuwe regeling? Wordt dat subsidiebedrag ook daadwerkelijk verhoogd tot 38,1 euro per dag? Wat is dan de totaalimpact op het budget voor welzijn, en uiteraard voor kinderopvang in het bijzonder?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, uiteraard ben ik op de hoogte. Ik heb inderdaad die brief geschreven aan de voorzitter van het paritair comité, nadat we toch vrij intensief met de partners hadden onderhandeld, en hen ervan hebben kunnen overtuigen – waarvoor dank aan hen, trouwens – om inderdaad werk te maken van een cao. Daardoor is een nieuwe, belangrijke stap gezet in de harmonisatie, want de cao van de sector is nu afgestemd op de terminologie en de concepten van het decreet en gaat dus inderdaad in de richting van een harmonisatie.

De ingangsdatum is 1 april 2015. Die bijzondere cao voorziet in een aantal fasen, waardoor de vroegere inkomensgerelateerde voorzieningen (IKG), nu subsidietrap 2B, tegen 2020 geleidelijk zullen groeien naar de gangbare loonbarema's in paritair comité 331. Die fasen zijn opgenomen in het subsidiebesluit. Hierin is bepaald dat de subsidie gefaseerd kan worden verhoogd, om uiteindelijk dezelfde hoogte te krijgen als de subsidie voor de voormalige erkende kinderdagverblijven, die we nu subsidietrap 2A noemen.

Om de afgesproken eerste fase te kunnen realiseren, wordt de overeenkomstige eerste subsidieverhoging in een subsidiebesluit ingeschreven, met ingang vanaf 1 april. Dat is dus hetzelfde besluit als dat waarin de tarieven ook zullen worden bepaald. Aldus zullen vanaf dan de subsidies aan de kinderdagverblijven met subsidietrap 2B worden verhoogd. Die cao kan dus gewoon worden uitgevoerd. Dit wordt alvast opgestart via het kwartaalvoorschot voor het tweede kwartaal van 2015. De subsidieverhoging voor de opvang met een subsidie van trap 2B omvat een subsidiecomponent 'gemiddelde leeftijd van de medewerkers van de organisator'. Daardoor stijgt het subsidiebedrag per plaats van 35,76 euro naar 38,11 euro per dag, gerekend aan een gemiddelde leeftijd van 35 jaar, wat het sectorale gemiddelde is. De effectieve impact kan wat verschillen per organisator, afhankelijk van de concrete gemiddelde leeftijd van zijn groep medewerkers.

De recurrente kostprijs van deze nieuwe regeling, en dus ook de impact op de welzijnsbegroting, bedraagt 9,5 miljoen euro op jaarbasis. Dat is dus als we dat voor een heel jaar berekenen, maar voor dit jaar is er uiteraard geen sprake van een heel jaar. Omdat dit op 1 april begint, is de impact in 2015 beperkt tot 7,1 miljoen euro.

De communicatie hierover aan de sector is voorbereid. Ook de sociale secretariaten worden op de hoogte gebracht van deze nieuwe regeling. Kind en Gezin zal in een bijeenkomst met de sociale partners de technische aspecten verder bekijken.

Na deze eerste stap zullen de volgende fasen worden gerealiseerd, zoals bepaald in de bijzondere cao en het subsidiebesluit. We zijn op dit ogenblik dus bezig met de voorbereiding van de beslissingen inzake het optrekken van het subsidiebedrag dat nodig is om de cao toe te passen. In afwachting hiervan zal Kind en Gezin, zoals gezegd, de voorschotten van de betrokken voorzieningen optrekken. Ik heb hen eveneens gevraagd om overleg te plegen met de sociale partners en de sociale secretariaten.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Minister, is er al dan niet vandaag een goedgekeurd, bevestigd besluit? Het is halfweg maart. Men heeft nog twee weken om dat te regelen. U hebt zelf opnieuw de link gelegd met het verhogen van de ouderbijdrage. U hebt daarbij gezegd dat dat uiteraard niet zou ingaan op 1 april, dat u ons anders vandaag een antwoord had gegeven op die vraag. U zei dat daarnet. Nu verwijst u naar een subsidiebesluit. Is dat bevestigd door de Vlaamse Regering? Als dat zo is, hoe verklaart u dan dat er medio maart eigenlijk nog altijd geen gestructureerde mededeling is gedaan ten behoeve van de sector? Gaat men dan de volgende opstap ook doen naar het volledige sectorale minimumloon, en wat is de timing ter zake, en de bijkomende budgettaire impact ervan?

Minister Jo Vandeurzen: Mijnheer Van Malderen, als ik een brief schrijf naar de sector, naar de voorzitter van het paritair comité, en bevestig dat de regering voor de financiering zal zorgen, is dat natuurlijk nadat het in de regering en met de coalitiepartners is afgesproken. Anders kan ik dat niet doen. De thesaurie die nodig is om dat te doen, zal er zijn. De voorschotten worden opgetrokken. Het besluit zal met het besluit op de tarieven in gang worden gezet, omdat we geen twee verschillende besluiten gaan maken. Daardoor kunnen de partners hun contractuele engagementen onder elkaar perfect uitvoeren.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): De beslissingsbasis of intentie zal er zijn. Het zal puur politiek afgesproken zijn, daar gaan we van uit. Maar ik stel vast dat het formele besluit er vandaag niet is. U hebt nog veertien dagen. Ik vind dat eerlijk gezegd geen behoorlijk bestuur. Er wordt met voorschotten gewerkt. Men heeft eigenlijk geen enkele rechtszekerheid. De cao zal wel van toepassing zijn en structureel zijn. U geeft ook geen enkel antwoord op de vraag naar de tweede opstap, want we zitten maar in de eerste fase, en wat die kost.

Minister Jo Vandeurzen: Voor de tweede opstap staat in de considerans van het besluit dat de vorige regering heeft goedgekeurd, dat in de loop van de volgende jaren opstappen moeten gebeuren. We zijn nog geen jaar ver in de volgende legislatuur en we doen al de eerste opstap. De contractuele verplichtingen die de partijen in de cao hebben afgesloten, zijn door een brief van mij en kasmatig door het voorschot gedekt.

Ik zie gewoon niet in wat het probleem is. Als er morgen een besluit wordt gemaakt door de Vlaamse Regering en de volgende regering wijzigt dat besluit, wat is het dan? We hebben een 'go' gegeven aan een cao, omdat we weten dat we het budgettaire aankunnen. We zullen zorgen dat men het kan betalen en dat het ook structureel in de reglementering komt.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Het probleem is, minister, dat voorzieningen naar Kind en Gezin een mail sturen om te vragen of het zeker is geregeld. En dan moet Kind en Gezin verwijzen naar een punt dat op de agenda stond van de Vlaamse Regering, maar er weer af werd gehaald. Zo is meteen bewezen dat er geen basis is en dat mensen in onzekerheid blijven.

Minister Jo Vandeurzen: Daar ben ik het werkelijk niet mee eens. De sector zal cash het geld hebben dat nodig is en heeft het engagement schriftelijk dat de regering in die financiering structureel zal voorzien. Of dat besluit nu deze of volgende week op de agenda staat is niet relevant, want het zou nooit voor 1 april in het Staatsblad zijn verschenen.

Dat is ook niet het punt. Het punt is dat we schikkingen moesten treffen om ervoor te zorgen dat men het financieel kon betalen, en dat de partners de zekerheid hebben dat we het in de reglementering zullen opnemen. Ik bevestig dat hier nog eens: dat zal zo zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.